

Araştırma Makalesi

Partneri Tarafından Şiddete Maruz Bırakılan Kadınların Travma Sonrası Büyüme Kapasitelerinin İlişkili Değişkenler Açısından İncelenmesiŞevval SUNGUROĞLU¹ , Filiz KUMOVA*¹ ¹ Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Psikoloji Bölümü, İstanbul, Türkiye

Makale Bilgisi

Öz

Anahtar Kelimeler:

algılanan stres, kadına yönelik şiddet, kişilerarası duygu düzenleme, psikodinamik kişilik organizasyonu, travma sonrası büyüme

Bu çalışmanın amacı hayatının herhangi bir döneminde partneri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz bırakılmış kadınların travma sonrası büyüme düzeylerinin algılanan genel stres seviyesi, maruz kalınan şiddetin derecesi, kişilerarası duygu düzenleme düzeyi ve Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik perspektiften nevrotik kişilik organizasyonu ile ilişkisinin incelenmesidir. Çalışmaya toplam 146 kadın katılmıştır. Katılımcılardan Bilgi Formu, Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği, Kişilik Organizasyonları Envanteri, Travma Sonrası Büyüme Ölçeği, Algılanan Stres Seviyesi Ölçeği ve Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeğinden oluşan anket formu aracılığıyla veriler toplanmıştır. Araştırma verileri, korelasyon, çoklu doğrusal regresyon analizi ve bağımsız gruplar t- testi kullanılarak incelenmiştir. Araştırmada, ilgili değişkenlerden sadece algılanan stres seviyesi ile kişilerarası duygu düzenleme becerilerinin travma sonrası büyüme kapasitesini anlamlı bir şekilde yordadığı, travma sonrası büyüme ile kimlik difüzyonu arasında da negatif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, sınır durum kişilik organizasyonuna sahip katılımcıların, maruz kaldıkları şiddetin derecesinin, algılanan stres seviyelerinin ve kişilerarası duygu düzenleme puanlarının, nevrotik gelişim düzeyindeki katılımcılara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Travma sonrası büyüme açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Elde edilen sonuçlar, kadına yönelik şiddet bağlamında travma sonrası büyüme ile kişilik örgütlenmeleri, algılanan genel stres düzeyi ve kişilerarası duygu düzenleme arasındaki ilişkiler üzerinden tartışılmıştır.

Abstract

Keywords:

perceived stress level, violence against women, interpersonal emotion regulation, psychodynamic personality organization, posttraumatic growth

The present study aimed to explore the relationship between the posttraumatic growth of women who were exposed to physical and/or sexual violence by their partners at any period of their lives and their perceived general stress level, severity of violence, interpersonal emotion regulation, and psychodynamic neurotic personality organization within Kernberg's theoretical framework. A total of 146 women participated in the present study and completed a questionnaire consisting of the Demographic Information Form, Violence Against Women Rating Scale, Personality Organizations Inventory, Posttraumatic Growth Scale, Perceived Stress Level Scale, and Interpersonal Emotion Regulation Scale. The research data were analyzed using correlation, multiple linear regression, and independent group t-tests. The findings revealed that only perceived general stress level and interpersonal emotion regulation skills significantly predicted posttraumatic growth. Moreover, the results yielded a significant negative relationship between posttraumatic growth and identity diffusion. Furthermore, it was found that the severity of violence, perceived general stress level, and interpersonal emotion regulation scores of the participants with borderline personality organization were significantly higher than those of the neurotic ones. No statistically significant difference was found between these two groups in terms of posttraumatic growth. The results were discussed with respect to the relationships between posttraumatic growth and perceived general stress level, personality organizations, and interpersonal emotion regulation within the framework of violence against women.

*Sorumlu Yazar, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Üsküdar Yerleşkesi - Valide-i Atik Mah. Eski Toptaşı cad. No:93 Atik Valide Külliyesi, Üsküdar, İstanbul
e-mail: fkumova@fsm.edu.tr
DOI: 10.31682/ayna.1508771
Gönderim Tarihi (Received): 02.07.2025; Kabul Tarihi (Accepted): 08.12.2025
ISSN: 2148-4376

Giriş

Kadına Yönelik Partner Şiddeti

Kadına yönelik şiddet dünya genelinde bir halk sağlığı sorunudur ve fiziksel, cinsel vb. şiddetin farklı türlerine maruz kalan kadınların yaklaşık %30'una, bahse konu şiddeti yakın ilişki içinde oldukları partnerleri uygulamaktadır (Dünya Sağlık Örgütü, 2019- World Health Organization [WHO]). İstatistiki verilere göre, Dünya Sağlık Örgütü'ne üye 36 ülke arasından erkek partnerleri tarafından en az bir kez psikolojik ve/veya fiziksel şiddete maruz kalan kadınların en çok bulunduğu ülke, %38 ile Türkiye olmuştur (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, 2019-Organization for Economic Cooperation and Development [OECD]). Kadına yönelik her türlü şiddet eylemi, yüksek oranda eşler veya kadının ilişkide olduğu erkek partneri tarafından uygulanan ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığına dayanan bir durum olarak görülmektedir (Buğa, 2021). Kadına yönelik şiddet duygusal, sosyal, ekonomik, cinsel ve/veya fiziksel şiddet olarak ayrı ayrı veya bir arada karşımıza çıkmaktadır (Buğa, 2021). Şiddete maruz kalan kadının fiziksel- zihinsel sağlığı ve psikolojik iyi oluşu olumsuz olarak etkilenmektedir (WHO, 2019). Şiddeti uygulayan kişinin, kadının güvendiği yakın veya özel biri olması da şiddete maruz kalan kadının bundan olumsuz etkilenme düzeyini arttırmaktadır (Gökmen ve Deniz, 2020). Türkiye'de şiddete maruz kalan kadınlar; aile içerisinde yaşanan sorunların mahrem olarak kabul edilmesinden ve daha birçok etmeden dolayı yaşadıkları şiddeti diğerlerine anlatmaktan çekinmekte, yasal bildirim yapma konusunda isteksiz olmakta veya bildirim yapacak gücü kendilerinde bulamamaktadırlar (Buğa, 2021; Gökmen ve Deniz, 2020).

Amerikan Psikiyatri Birliği (APA) (2013)'ne göre bireyin, gerçek bir ölüm tehdidi, yaralanma veya yaralanma ihtimali, cinsel şiddet veya cinsel şiddet tehdidi yaşaması veya söz konusu durumlara doğrudan şahit olması travma olarak tanımlanmaktadır. Kadının yakın ilişkide olduğu partneri tarafından uygulanan şiddet, türüne, sıklığına ve yoğunluğuna göre farklı boyutlarda travmatik etkiye neden olabilmektedir (Ceylan, 2020). Kadınların partnerleri tarafından maruz bırakıldığı fiziksel ve/veya cinsel şiddet, psikolojik şiddeti de içinde barındıran bir olgudur. Travmatik olaylara maruz kalan kişilerin, hayatın doğal akışına adaptasyonu olumsuz olarak etkilendiği için bu kişilerde kontrol, bağ kurma ve anlam hissi altüst olmaktadır (Herman, 2007).

Kadına yönelik şiddet alanında yapılan çalışmaların travmanın daha çok anksiyete, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu gibi olumsuz sonuçlarına değindiği ve daha çok bu doğrultuda psikopatoloji odaklı çalışmalar olduğu görülmektedir (İnci ve Boztepe, 2013; Frazier ve diğerleri, 2001; WHO, 1996). Şiddete maruz kalan kadınlarda, depresyon, intihar düşünceleri, somatizasyon, kaygı bozuklukları, madde kullanımı ve travma sonrası stres bozukluğu gibi psikopatolojiler görülebildiği gibi bu kadınların sosyal hayattaki işlevselliği ve

kendilik algısı da zarara uğramaktadır (Brandt ve Rudden, 2020; Clements ve diğerleri, 2004; Ruiz-Pérez ve Plazaola-Castaño, 2005; Yanikerem ve diğerleri, 2007). Travmanın birey açısından duygusal, bilişsel ve davranışsal pek çok olumsuz etkileri olabilmektedir ancak travmanın etkileri sadece söz konusu olumsuzluklar ile sınırlanabilir.

Travma Sonrası Büyüme

Travmatik olaya maruz kalan bazı bireylerde ise bu değişim olumlu anlamda gerçekleşmekte ve travma sonrası büyüme ortaya çıkabilmektedir (Ceylan, 2020). Travma sonrası büyüme (TSB), en temel haliyle bireyin travmatik olarak tanımlanabilecek bir olayla mücadelesi sonrasında yaşadığı olumlu değişimlerdir (Calhoun ve Tedeschi, 1999). Tedeschi ve Calhoun (2004) tarafından ortaya atılan travma sonrası büyüme kavramı; kişisel güç, yeni olanaklar, diğerleriyle ilişki, hayatın takdiri ve manevi değişiklikler olmak üzere beş bileşenden oluşmakta ve kişisel özelliklere veya travmatik duruma özgü olarak farklı şekillerde gelişmektedir. Travma sonrası büyüme, travmatik olaya maruz kalan kişi için travmatik olay sonrasında, eski hayatına kıyasla daha olumlu bir hayata geçiş olarak kabul edilmektedir (Ceylan, 2020; Ceylan ve Kışlak, 2024). Travma sonrası büyüme kavramı alanyazında artan bir şekilde çeşitli araştırmalara konu olsa da travma sonrası yaşanan bahse konu olumlu değişimlerin bir tür ilüzyonel yeniden yapılandırma ve savunma çeşidi olduğunu ileri süren bazı araştırmacılar da bulunmaktadır (Fraizer ve diğerleri, 2009; Maercker ve Zoellner, 2004; Zoellner ve Maercker, 2006). Söz konusu araştırmacılar, travmayı işleyemeyen bireylerin, kendilerini olduklarından daha güçlü göstererek benlik kırılma ve telafi edebilmek için bir çeşit savunma mekanizması oluşturduklarını, bunun da yanlısamalı bir biçimde travma sonrası büyüme olarak algılanabildiğini ileri sürmektedirler.

Travma sonrası büyümenin, farklı ülkelerde kültürler arası yapılan çalışmalarda yaygın ve evrensel olduğu kanıtlanmış olmakla birlikte kültüre özgü yönleri de bulunmaktadır (Splevins ve diğerleri, 2010; Tedeschi ve diğerleri, 2018). Örneğin, Splevins ve diğerleri (2010), travma sonrası büyüme ile ilişkili olarak Batılı toplumlarda daha çok bireysel güçlenme temalarının, doğu kültürlerinde ise topluluk desteği, ilişkisel öğeler ve manevi değerlerin ön plana çıktığını gözlemlemişlerdir. Benzer şekilde, Tedeschi ve diğerleri (2018) de çalışmalarında, travma sonrası büyümenin bireysel toplumlarda ağırlıklı olarak kişisel anlam ve özgüven alanları üzerinden ilerlediğini, kolektivist toplumlarda ise bu gelişimin daha çok sosyal uyum ve toplumla yeniden bağ kurma ekseninde gerçekleştiğini tespit etmişlerdir. Bu kültürel özellikler bireyin zorluklarla nasıl baş ettiğini ve zorluklar sonucunda nasıl büyüme gösterebileceğini de etkilemektedir (Shakespeare- Finch ve Barrington, 2012; Weiss ve Berger, 2010).

Kadına yönelik şiddet araştırmalarında kadınlar için daha çok şiddetin “kurbanı” ifadesinin kullanıldığı görülmektedir. Buna karşın, travma sonrası büyüme alanındaki önemli bir adım da TSB boyutlarından biri olan kişinin kendine dair algısının, “kurban” rolünden “sağ

kalan/mücadele eden” kavramına dönüşmesidir (Tedeschi, 1999). Travma sonrası büyüme konusundaki alanyazın incelendiğinde; herhangi bir travmatik olaya maruz kalmış farklı gruplar ile çeşitli çalışmaların yapılmış olduğu görülmektedir (Armstrong ve Shakespeare-Finch, 2011; Kunst, 2011; Tedeschi ve Calhoun, 2004). Buna karşın alanyazında, şiddete maruz bırakılan kadınlar ile travma sonrası büyüme alanındaki ilişki üzerine yapılmış kısıtlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir (örn.; Arabacı ve diğerleri, 2018; Ceco, 2018; Ceylan, 2020; Güngör, 2023; Sezgin, 2007; Yılmaz, 2023). Bu kapsamda bu çalışmada, partnerlerinden şiddet gören kadınlarda travma sonrası büyüme kavramına odaklanılmasına karar verilmiştir.

Bu alanda yapılan araştırma bulgularının çoğunluğu, travmanın şiddetinin travma sonrası büyüme kapasitesini değiştirdiği ve şiddetin derecesi ne kadar artarsa travma sonrası büyüme düzeylerinin de o kadar arttığı yönündedir (örn.; Armstrong ve Shakespeare-Finch, 2011; Jim ve Jacobsen, 2008). Şiddetin derecesi arttıkça maruz kalınan travmanın şiddeti yani kişilerin olumsuz etkilenme düzeyi de artmakta ve bu kadınların çoğunda psikopatolojik sorunlara neden olmaktadır (Brandt ve Rudden, 2020; Clements ve diğerleri, 2004; Ruiz-Perez ve Plazaloa-Castano, 2005; Yanikerem ve diğerleri, 2007). Bununla birlikte, çok daha az sayıda kadın ise travma sonrası büyüme yaşayarak şiddetin sonuçlarını olumlu olarak hayatlarına entegre edebilmektedir (Serin, 2016; Sezgin, 2007). Buna karşın, alanyazında travmatik olayın şiddetinin derecesi ile travma sonrası büyüme arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koyan bazı araştırmalar da mevcuttur (örn.; DeRoos- Cassini ve diğerleri, 2009; Hawley ve Joseph, 2008; Rosenbach ve Renneberg, 2008; Ülbe ve Kartal, 2019). Alanyazındaki çelişkili bulgular göz önüne alınarak bahse konu ilişkinin çalışmamızda da incelenmesine karar verilmiştir.

Algılanan Stres Seviyesi ve Travma Sonrası Büyüme

Stres, hayatın değişen koşullarına karşı bireyin verdiği uyum sağlayıcı tepki olarak tanımlanmakta ve kişinin yaşamını önemli düzeyde etkilemektedir (Erkuş, 1994; Eskin ve diğerleri, 2013). Stres, optimum seviyede amaca dair harekete geçirici güç olarak ele alınmakla birlikte; çok yüksek düzeyde stres fiziksel ve psikolojik açıdan olumsuz etkilere yol açmaktadır (Arslan, 2018; Skosnik ve diğerleri, 2000). Travma sonrası büyüme alanında yapılan çalışmalar incelendiğinde ise travma sonrası büyümenin aynı zamanda stresle ilişkili büyüme ve stresin algılanan faydaları olarak da adlandırıldığı görülmektedir (Park ve diğerleri, 1996; Aldwin ve diğerleri, 1996b). Alanyazında stres ve travma sonrası büyüme üzerine yapılan çalışmaların genel algılanan stres düzeyi üzerinden değil, travma kaynaklı stres algısı üzerinden gerçekleştirildiği (Chan ve Rhodes, 2013; Kardaş ve Tanhan, 2018; Ramos ve Leal, 2013; Zoellner ve Maercker, 2006) görülmüştür. Kişinin travmatik olay sonrası (travmatik olay ile ilişkili) algılanan stres düzeyinin yüksek olmasının, travma sonrası büyümenin ortaya çıkma ihtimalini de artırdığını belirten kayda değer sayıda çalışma bulunmaktadır (örn.; Calhoun ve Tedeschi, 1998; Linley ve Joseph, 2004; Weiss, 2004). Buna karşın, konuya ilişkin yapılan bazı

araştırmalarda da çelişkili sonuçlar ortaya konulmuştur (örn.; Akcan, 2018; Kira ve diğerleri, 2013; Salsman, 2006). Örneğin; Frazier ve diğerleri (2001), yaptığı çalışmada algılanan stres düzeyi ile travma sonrası büyüme arasında negatif ilişki bulunurken; Salsman (2006)'nın çalışmasında bahse konu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazın bulgularının ağırlığı travma sonrası büyüme ile travmatik olay sonrası algılanan stres arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu ortaya koyuyor olsa da konuya ilişkin çelişkili alanyazın bulgularının da varlığının, bu konuda daha fazla araştırma yapmanın gerekliliğini gösterdiği düşünülmüştür.

Geliştirilen yeni travma sonrası büyüme modeli kapsamında, travma sonrası büyüme sürecinde bireyin yaşadığı duygusal stresin giderek azalması beklenmektedir (Tedeschi ve diğerleri, 2018). Alanyazında söz konusu öngörüye destekler nitelikte herhangi bir araştırma ise bildiğimiz kadarı ile bulunmamaktadır. Buna karşın, alanyazında stresle baş etme ile yakından ilişkili olan bir kavram olarak psikolojik sağlamlık kavramının ele alındığı görülmektedir. Stresle baş edebilme kapasitesi, psikolojik sağlamlık kavramının tanımı içerisinde de yer almaktadır. Psikolojik sağlamlığı yüksek olan bireyler stresle daha iyi baş edebilmekte ve genel stres algıları da düşük olmaktadır (Seligman, 2011; Wang ve diğerleri, 2015). Alanyazında psikolojik sağlamlık ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkinin incelendiği ve söz konusu kavramlar arasında pozitif bir ilişkinin bulunduğunu ortaya koyan bir dizi araştırma da bulunmaktadır (örn.; Başarıkan ve Seki, 2022; Duan ve diğerleri, 2015; Westphal ve Bonanno, 2007).

Travma sonrası büyümenin öz-bildirim ölçekleriyle değerlendirilmesi bu büyümenin gerçek bir büyüme mi yoksa kişinin algısına dayalı illüzyonel bir büyümeyi mi olduğu tespitini zorlaştırmaktadır. Bu öz-bildirim ölçekleri büyük ölçüde retrospektif değerlendirmelere dayanmaktadır. Bireyler geçmiş ve şu andaki benliklerini değerlendirirken genellikle önyargılı ve hatalı olabilmektedir (Boals, 2023). Travma sonrası büyümenin yanıltıcı bir savunma mekanizması olabileceğini öne süren araştırmacılar, söz konusu varsayımlarını destekleyebilmek için travma sonrası büyümenin, teorik alanyazın bilgileri çerçevesinde pozitif (yaşam doyumu, işlevsellik vb..) ve negatif (depresyon, stres düzeyi vb..) korelasyon göstermesi beklenen faktörler ile ilişkisini araştırmaktadırlar (örn.; Hobfoll ve diğerleri, 2007; Fraizer ve diğerleri, 2009). Algılanan genel stres düzeyi ile gerçek travma sonrası büyüme arasında negatif bir ilişki olacağına ilişkin alanyazın teorik bilgileri ve psikolojik sağlamlık-TSB ilişkisine ilişkin dolaylı bulgular göz önünde bulundurularak hem gerçek TSB'nin ölçümlenebilmesine hem de ilgili alanyazın boşluğunun doldurulmasına katkı sağlamak için çalışmamızda TSB ile genel stres düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesinin faydalı olacağı düşünülmüştür.

Kişilerarası Duygu Düzenleme

Duygu düzenleme, bireyin duygu uyandıran bir duruma karşılık ortaya çıkan negatif veya pozitif duygularını, bulunduğu ortamın koşullarına uygun olarak biyolojik, sosyal, bilişsel veya davranışsal yollar kullanarak düzenleyebilme becerisidir (Akbulut, 2018; Ersan, 2017; Seçim, 2020; Şahin, 2018). Negatif yaşam olaylarının yanı sıra pozitif duygular uyandıran olumlu yaşantılar (evlilik, aileye yeni bir bebeğin katılması, işte terfi almak vb..) da kişinin stres düzeyinin artmasına neden olabilmektedir (Pluess ve Belsky, 2013). Bu kapsamda, duygu düzenleme ile birey, sadece stres oluşturan olumsuz durumları değil pozitif duyguları da düzenleyebilmekte ve bunu içsel ve dışsal stratejiler kullanarak sağlamaktadır (Ersan, 2017; Koç ve ark., 2019).

Bireyin duygularını düzenleyebilmesi için farklı stratejiler kullandığı bilinmektedir (Akbulut, 2018). Bu stratejilerden biri olan kişilerarası duygu düzenleme ise bireyin diğer kişilerle iletişimi yoluyla duygularını düzenlemesine dayanmaktadır (Hofmann ve diğerleri, 2014). Sosyal bir varlık olan insanın duygu düzenleme süreçleri; bireyin kişilerarası dinamikleri ve bulunduğu sosyal çevreden etkilenmektedir (Kappas, 2011; Koç ve diğerleri, 2019). Bebeklikten itibaren duyguların düzenlenmesinde erken sosyal etkileşimlerin önemine vurgu yapan çok sayıda araştırma bulunmasına karşın, Bowlby (1969/ 1982)'nin bağlanma teorisi bu alana ışık tutan en önemli yaklaşım olmuştur (Koç ve diğerleri, 2019). Yaşamın erken dönemlerinde duyguların düzenlenmesinde, çocuğun hayatındaki önemli diğerlerinin (bakım verenler) tepkisi, çocuğun duygusal deneyimini onaran veya iyileştiren bir etkiye sahiptir (Koç ve diğerleri, 2019). Campos ve diğerleri (2011) ile Barbalet (2011), duygu düzenleme alanında sosyal bağlamın ele alınmamasının, önemli bir bileşenin kaçırılmasına neden olacağına dikkati çekmişlerdir.

Zaki ve Williams (2013), duygu düzenlemenin sosyal yönüne dair yapılan tüm araştırmaları bir araya getirerek kişilerarası duygu düzenleme modelini ortaya koymuşlardır. Kişilerarası duygu düzenleme becerisi yüksek olan bireyler, yaşanan zorlu deneyimler sonrası stresi azaltmak ve pozitif duyguları arttırmak için diğerlerinin varlığından yararlanmakta; sadece toplum yararına bir eylemde bulunmak bile diğerinin buna ne tepki verdiğiğine bağlı olmaksızın olumlu bir etki yaratabilmektedir (Zaki ve Williams, 2013).

Travma sonrası büyümenin önemli süreçlerinden biri de travmatik olaya verilen duygusal tepkilerin düzenlenmesidir (Calhoun ve Tedeschi, 2013). Travmatik olaylar sonrası bireyin yaşadığı duygusal yoğunluk, faydalı yeni bakış açıları sağlamak için derin bir işleme sürecinde katalizör görevi görebilmektedir (Calhoun ve Tedeschi, 2013). Alanyazında genel duygu düzenleme stratejileri ile travma sonrası büyümeyi birlikte inceleyen çalışma sayısının kısıtlılığı ve bazı bulguların da çelişkili olduğu dikkat çekmektedir (Larsen ve Berenbaum, 2015). Bazı araştırmalarda travma sonrası büyüme ile duygu düzenleme arasında pozitif bir ilişkinin olduğu (örn.; Arjeini ve diğerleri., 2020; Larsen ve Berenbaum, 2015; Yıldız, 2021)

tespit edilmişken bazı araştırmalarda ise bahse konu kavramlar arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (örn.; Wild ve Paivio, 2004). Olumlu duyguları arttırma, yatıştırıcılık, bakış açısı kazanma ve sosyal modelleme gibi bileşenlerden oluşan kişilerarası duygu düzenleme becerisi; travmatik olaya maruz kalan bireyler açısından özellikle önem arz etmektedir (Koç ve diğerleri, 2019; Şahin, 2018). Kişilerarası duygu düzenlemede bireyler, başkalarının desteğini; stresi azaltmak ve olumlu duyguları yoğunlaştırmak için bir kaynak olarak görmektedirler (Gable ve Reis, 2010; Lazarus ve Folkman, 1984; Zaki ve Williams, 2013).

Kadına yönelik şiddet, şiddetin bir alt türü olan kişilerarası şiddet kategorisi içinde yer almakta (Çakır Koçak ve Can, 2019) ve bu nedenle kadınların duygularını düzenlemesi açısından kişilerarası dinamikler de önem arz etmektedir. Travmatik olay sonrası yaşanabilecek çeşitli sıkıntılı durumlarda sosyal destek önemli bir yer tutmaktadır (Eker ve Arkar, 1995). Calhoun ve Tedeschi (1998)'nin de belirttiği gibi travma sonrası büyüme, bireylerin sosyal ortamında etkileşime geçtiği kişilerin arasında gerçekleşmektedir. Kadına yönelik şiddet alanyazınında, kadınların psikolojik iyi oluşları için çevrelerinden aldıkları sosyal desteğin önemini vurgulayan birçok çalışma da bulunmaktadır (örn.; Aydoğan, 2018; Mitchell ve Hodson, 1983; Yardım ve Demir, 2022). Yapılan çalışmalarda, kişinin çevresinin yaşanan travmatik olayla mücadeleye destek vermesinin, travma sonrası büyüme kapasitesini olumlu yönde etkilediğine dikkat çekilmiştir (örn.; Dürü, 2006; Fariz ve diğerleri, 2021). Sosyal desteğin tekrar kurban olma durumuna karşı da koruyucu bir bileşen oluşturduğu, yapılan bir dizi araştırma ile de ortaya konmuştur (örn.; Ahmad ve diğerleri., 2013; Anderson ve diğerleri, 2012; Kuijpers ve diğerleri, 2011). Destekleyici bir çevrenin varlığı, bireyin yeterliliğini, otonomisini ve ilişkiselliğini güçlendirmekte ve bu da sonuç olarak büyümeye neden olmaktadır (Dürü, 2006; Ramos ve Leal, 2013; Şimşir, 2017). Buna karşın, kadına yönelik şiddet ile ilişkili çalışmalarda duygu düzenleme üzerine odaklanan araştırmalar kısıtlı sayıdadır (Akat ve diğerleri, 2023; Şahin, 2018). Bildiğimiz kadarı ile bu alanda kişilerarası duygu düzenleme ile travma sonrası büyüme ilişkisini ele alan herhangi bir çalışma da bulunmamaktadır.

Kişilerarası duygu düzenleme kavramı, dört alt boyuttan oluşmaktadır: Olumlu Duyguları Geliştirme, Perspektif Alma, Yatıştırma ve Sosyal Modelleme. Olumlu Duyguyu Arttırma, mutluluk ve neşe duygularını arttırmak için başkalarını arama eğilimini ifade eder. Perspektif Alma, başkalarını endişelendirmemek gerektiğini ve daha kötü durumda olan insanlar olduğunu bir başkası üzerinden hatırlamayı içerir. Yatıştırma, başkalarından teselli ve sempati aramak anlamına gelir. Sosyal Modelleme, belirli bir durumla nasıl başa çıktıklarını görmek için diğer insanları gözlemlemeyi içerir (Hoffman ve diğerleri, 2016). Bu kapsamda da kişilerarası duygu düzenleme, sosyal desteğin bileşenlerinden biri olarak düşünülebilir. Sosyal destek ile travma sonrası büyüme arasındaki pozitif ilişkiyi ortaya koyan alanyazın bulguları

göz önüne alınarak kişilerarası duygu düzenleme ile travma sonrası büyüme arasında da pozitif bir ilişki olacağı öngörülmüştür. Kişilerarası duygu düzenleme ile şiddet gören kadınlarda travma sonrası büyüme ilişkisi bildiğimiz kadarı ile incelenmemiştir. Bu kapsamda çalışmamızda, duygu düzenlemenin kişilerarası boyutuna odaklanan kişilerarası duygu düzenleme ile travma sonrası büyüme ilişkisinin araştırılmasının alanyazına katkı sağlayabileceği düşünülmüştür.

Kişilik Organizasyonları

Kernberg'in öne sürdüğü üçlü kişilik organizasyonu tanımlaması nevrotik, borderline (sınır durum) ve psikotik olarak sınıflandırılmakta; kimlik bütünlüğü, savunma mekanizmaları (ilkel veya olgun) ve gerçeği değerlendirme yetisine göre kişinin hangi kişilik organizasyonuna sahip olduğu belirlenmektedir (Acklin, 1993; Clarkin ve diğerleri, 2012; Şahin, 2009).

Psikotik kişilik organizasyonunda hem gerçeklik testinde bozulmalar vardır hem de bütünleşmiş bir kimlik algısı yoktur (Acklin, 1993). Nevrotik ile psikotik gelişim seviyeleri arasında kalan kişilik organizasyonu sınır durum olarak adlandırılmaktadır. Sınır durum kişilik organizasyonuna sahip bireylerde; kimlik difüzyonu (iyi ve kötünün birleştiği tutarlı bir kimlik algısının bulunmaması), ilkel savunmalar, zayıf ego gücü, psikotik anlamda bozulmamış ancak kırılabilir gerçeklik testi, duygu düzenlemede güçlük, içsel değerlerde tutarsızlık ve ilişkilerde bozulmalar görülmektedir (Kernberg, 1967; Pulat, 2019).

Nevrotik kişilik örgütlenmesine sahip olan birey; iyi ve kötünün birleştiği bütünlüklü ve tutarlı bir kendilik algısına sahiptir. Olgun savunma mekanizmalarının kullanılması, gerçeği değerlendirebilme yetisinin sağlam olması, gözlemleyen egonun varlığı, özgüven, ötekilerle kurulan ilişkilerden keyif alma kapasitesi ve bu ilişkiler içerisinde kendi sınırlarını koruyabilme, diğerinin sınırlarına saygı gösterebilme, stres toleransının ve duygu düzenleme becerilerinin yüksek olması gibi özelliklere sahiptir (Acklin, 1993; Clarkin ve diğerleri, 2012; Şahin, 2009; Yıldırım ve Yüksel, 2021).

Birçok kişilik özelliğinin travma sonrası büyüme ile ilişkisi olduğu çeşitli araştırmalar ile gösterilmiş olmakla birlikte (Prati ve Pietrantonio, 2009), alanyazında bildiğimiz kadarı ile Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik perspektiften kişilik organizasyonları ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir çalışma bulunmamaktadır. Buna karşın alanyazında, büyük beşli kişilik özellikleriyle travma sonrası büyüme arasındaki ilişkinin ele alındığı birçok çalışma mevcuttur (Prati ve Pietrantonio, 2009; Sheikh, 2008; Tedeschi ve Calhoun, 2004; Top, 2021). Söz konusu araştırmalarda Beş faktör kişilik özelliklerinin alt boyutları olan dışa dönüklük, uyumluluk ve farklı deneyimlere açık olmanın anlamlı ve yüksek derecede travma sonrası büyümeyi yordadığı (Tedeschi ve Calhoun, 2004) ancak nörotisizm alt boyutuyla travma sonrası büyüme arasında negatif bir ilişki olduğu ortaya konmuştur (Çetin ve diğerleri, 2015; Prati ve Pietrantonio, 2009; Sheikh, 2008). Dışa dönüklük

eğilimi yüksek bireylerin ötekilerle daha kolay ve kaliteli iletişim kurabildikleri ve sağlıklı bir şekilde ilişkide kalabildikleri belirtilmektedir (DeNeve ve Cooper, 1998; Kınalı, 2020). Uyumluluk alt boyutunun ise kişilerarası ilişkilerde daha uyumlu olma ve iş birlikçi bir yaklaşımda bulunma kavramları ile açıklandığı görülmektedir (Horzum ve diğerleri, 2017). Nörotisizm alt boyutunun ise en temel olarak duygusal dengesizlik haline işaret ettiği görülmekte; nörotisizm düzeyi yüksek olan bireylerin kaygı ve öfke gibi duyguları daha fazla deneyimlediği belirtilmektedir (Costa ve diğerleri, 1987; Horzum ve diğerleri, 2017). Nörotisizm alt boyutu, bireyin stresle başa çıkma açısından zayıf olduğuna da işaret etmektedir (Çetin ve diğerleri, 2015). Bu yüzden zorlu durumlarla başa çıkarken ve duygu düzenlemede de zorlanacakları öngörülmektedir (Kınalı, 2020).

Nörotisizm özelliğinin, borderline kişilik gelişim seviyesi ile benzer, nevrotik kişilik organizasyonu ile ise oldukça zıt özellikler gösterdiği görülmektedir. Büyük beşlinin dışa dönüklük ve uyumluluk alt boyutları ise belirtildiği üzere nevrotik kişilik organizasyonu ile örtüşen bazı özelliklere sahiptir. Bu kapsamda, travma sonrası büyüme ile nevrotik kişilik organizasyonu arasında pozitif bir ilişki olabileceği düşünülmüştür.

Yukarıda da belirtildiği üzere, alanyazında psikolojik sağlamlık ile travma sonrası büyüme arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu ortaya koyan bir dizi araştırma da bulunmaktadır (Başarıkan ve Seki, 2022; Duan ve diğerleri, 2015; Westphal ve Bonanno, 2007). Psikolojik sağlamlığı yüksek olan kişilerin, kriz ve travmalar ile çok daha işlevsel bir şekilde baş edebildikleri (Min ve diğerleri, 2013), sağlıklı sosyal ilişkiler kurabilme, ruhsal sağlık, kendini kabul ve yaşamdan haz alma gibi özelliklere sahip oldukları bilinmektedir (Öz ve Yılmaz, 2009). Bu kapsamda, nevrotik kişilik organizasyonuna sahip birey ile psikolojik sağlamlığı yüksek bir bireyin; kaygıya tolerans, gelişmiş yüksek duygu düzenleme becerileri, kişilerarası sağlıklı iletişim ve zorluklar ile mücadele gücü ve kendilik algısı açısından ortak özelliklere sahip olduğu görülmektedir (Acklin, 1993; Öz ve Yılmaz, 2009). Bunun yanı sıra; Kernberg kuramı çerçevesinde psikanalitik alanyazında, değişikliklere uyum sağlayabilme, iç ve dış stresörler ile ve psikolojik sıkıntılarla baş edebilme, sıkıntılar karşısında kendini regüle edebilme, kendini ve başkalarını bütüncül olarak algılayabilme kapasitesi olarak tanımlanan ego gücünün (Barron 1953; Freud, 1927; Gottesman, 1959) kavramsal olarak psikolojik dayanıklılık ile büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir. Nevrotik kişilik gelişim seviyesinin de yüksek ego gücüne sahip olduğu Kernberg kuramı çerçevesinde psikanalitik alanyazında belirtilmektedir (Kernberg, 1967, 2004). Söz konusu benzerliklerin, psikolojik sağlamlığa benzer şekilde nevrotik kişilik organizasyonu ile travma sonrası büyüme arasında pozitif bir ilişki olabileceğine işaret edebileceği değerlendirilmesi yapılmış ve alanyazındaki boşlukların doldurulmasına katkı sağlayabilmek amacı ile bu çalışmada nevrotik kişilik organizasyonu ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkinin de incelenmesine karar verilmiştir.

Amaç

Şiddete maruz kalan kadınlar ile daha çok travma sonrası stres belirtileri, psikopatoloji gibi kavramların çalışılması, kadınların büyüme kapasitelerini ve bununla ilişkili özelliklerin neler olabileceğini göz ardı etmektedir. Bunun yanı sıra, travma sonrası büyümeyle ilişkili olabilecek değişkenlerin incelendiği çalışmalarda genel olarak benzer kavramların ele alındığı (iyimserlik, sağlamlık, sosyal destek) görülmüştür. Çalışmamızın, kişilerarası duygu düzenleme ve Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik kişilik organizasyonları ile travma sonrası büyüme ilişkisini bir arada ele almış olması nedeniyle özgün bir çalışma olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda çalışmamızın, travma sonrası büyüme ile ilişkili olası kavramların belirlenmesi açısından alanyazına katkı sağlayabileceği değerlendirilmiştir.

Bu çalışmada, 18 yaşından büyük, fiziksel bir engeli olmayan (fiziksel engel sahibi olmanın hayat boyu süren ek bir stres kaynağı olabilmesi nedeni ile) ve yaşamının herhangi bir döneminde partnerleri tarafından fiziksel ve/ veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınların; travma sonrası büyüme kapasiteleri ile uğradıkları fiziksel/cinsel şiddetin derecesi, kişilerarası duygu düzenleme becerileri, algılanan genel stres düzeyleri ve Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik perspektiften kişilik organizasyonları arasındaki korelasyonel ve yordayıcı ilişkilerin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu çalışmanın; partner şiddetine maruz kalan kadınlarda travma sonrası büyüme kavramına ilişkin göreceli olarak az sayıda çalışma bulunması (Akcan, 2018), kişilerarası duygu düzenlemenin alanyazında az sayıda çalışılmış bir kavram oluşu (Liu ve diğerleri, 2021; Uzun, 2021; Williams ve diğerleri, 2018; Yüksel ve diğerleri, 2021), genel algılanan stres düzeyi ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkiye dair bildiğimiz kadarı ile yapılmış bir araştırmanın bulunmayışı ve travma sonrası büyüme kavramına, Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik perspektiften kişilik organizasyonları kapsamında açıklama getirme çabası nedeniyle önemli olduğu ve alanyazına katkı sağlayabileceği düşünülmüştür. Kadına yönelik şiddet bir halk sağlığı sorunudur. Bu kapsamda da partner şiddetine maruz kalan kadınların içlerindeki büyüme kapasitelerine ışık tutmayı hedefleyen ilgili çalışmamızın, söz konusu grup için düzenlenecek olası psikolojik destek programları için de faydalı bir kaynak olabileceği değerlendirilmiştir.

Hipotezler:

Partner Şiddetine maruz kalan kadınların;

- 1) Kişilerarası duygu düzenleme beceri düzeyleri ile travma sonrası büyüme kapasiteleri arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır.
- 2) Maruz kaldıkları şiddetin derecesi arttıkça travma sonrası büyüme kapasiteleri de artacaktır.
- 3) Nevrotik kişilik gelişim seviyesi ile travma sonrası büyüme kapasiteleri arasında pozitif ilişki vardır

4) Algılanan genel stres düzeyleri ile travma sonrası büyüme düzeyleri arasında negatif ilişki vardır.

5) Kişilerarası duygu düzenleme beceri düzeyi, algılanan stres seviyesi, maruz kaldıkları şiddetin derecesi ve nevrotik kişilik gelişim düzeyi travma sonrası büyüme kapasitelerini anlamlı olarak yordayacaktır.

Nevrotik kişilik seviyesine sahip katılımcılar ile borderline kişilik organizasyonuna sahip katılımcılar kişisel olarak araştırma değişkenleri bazında karşılaştırılacaktır.

Katılımcıların çeşitli demografik değişkenler (eğitim durumu, maruz kaldığı şiddet türleri, çocuklukta kendi ailesinde fiziksel şiddete maruz kalıp kalmadığı vb.) bazındaki dağılımları betimleyici istatistikler (yüzde ve frekans analizi) ile incelenecektir.

Yöntem

Katılımcılar

Katılımcı grubunun hassas bir grup olduğu göz önünde bulundurularak, bu çalışma için gerekli katılımcı sayısı, değişken başına 15 katılımcı üzerinden 120 kişi olarak hesaplanmıştır. Veri toplama süreci 15/09/2023-11/11/2023 tarihleri arasında, 09.09.2021 tarih – 07/04 sayılı Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Kurulu onayına bir şekilde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya toplam 151 katılımcı, gönüllülük esasına göre katılım sağlamıştır. Yapılan tekli ve çoklu uç değer analizlerinin sonuçları doğrultusunda da toplam beş katılımcının verileri araştırmadan çıkarılmıştır.

Çalışmanın örneklemini, yaşları 19 ile 72 yaş arasında ($\bar{x} = 36.65$, $SS = 10.32$) değişen 146 kadın oluşturmaktadır. Katılımcıların diğer demografik değişkenlerine dair bilgiler, sayı ve yüzde dağılımlarını içeren frekans analizi sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Katılımcıların Sosyo-Demografik Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Cinsinden Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
Eğitim durumu	Okuryazar değil	1	0.7
	Ortaokul	3	2.1
	Lise	11	7.5
	Üniversite	93	63.7
	Yüksek lisans	34	23.3
	Doktora	4	2.7
Gelir düzeyi	Çok düşük	2	1.4
	Düşük	23	15.8
	Orta	98	67.1
	Yüksek	23	15.8
İlişki durumu	Bekar	52	35.6
	Evli	52	35.6
	Boşanmış	28	19.2
	Ayrı yaşıyor	6	4.1
	Sözlü/Nişanlı	4	2.7
	Dul	4	2.7

Katılımcıların %89.7'si (131 kişi) üniversite ve üstü eğitim seviyesinde olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %82.9'u (121 kişi) orta üst gelir seviyesine sahip olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %35.6'sı (52 kişi) bekar, %35.6'sı (52 kişi) evli, %19.2'si (28 kişi) boşanmış olduğunu belirtmiştir (Tablo 1).

Partner şiddeti yaşamış kadın katılımcıların geçmişinde psikolojik destek alıp almadıkları ve ilgili değişkenlere dair sayılar ile yüzdelik değerler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2.

Katılımcıların Psikolojik Destek Geçmişlerine İlişkin Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Cinsinden Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
Psikolojik destek geçmişi	Psikiyatrik ilaç desteği	20	13.7
	Psikoterapi	46	31.5
	Her ikisi birden	39	26.7
	Toplam	105	71.9
Destek alınmadı		41	28.1

Katılımcıların %71.9'u (105 kişi) psikolojik destek aldığını, %28.1'i (41 kişi) destek almadığını belirtmiştir (Tablo 2).

Partnerinden fiziksel veya cinsel şiddet görmüş kadın katılımcıların geçmişinde ailelerindeki şiddet deneyimlerine ilişkin sayılar ile frekans değerleri Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3.

Katılımcıların Ailede Şiddet Deneyimlerine dair Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Cinsinden Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
Ailede fiziksel şiddet görme sıklığı	Toplam 1-2 defa	54	37
	Ayda birkaç kez	23	15.8
	Hemen hemen her gün	7	4.8
	Senede birkaç kez	30	20.5
	Hiç fiziksel şiddet görmedim	32	21.9
Ailede fiziksel şiddete şahit olma sıklığı	Toplam 1-2 defa	40	27.4
	Ayda birkaç kez	25	17.1
	Hemen hemen her gün	15	10.3
	Senede birkaç kez	40	27.4
	Hiç fiziksel şiddete şahit olmadım	26	17.8

Katılımcıların %78.1'i (114 kişi) hayatları boyunca en azından 1-2 defa aile içinde fiziksel şiddete maruz kaldığını, %21.9'u (32 kişi) hiç fiziksel şiddet görmediğini belirtmiştir. Katılımcıların %82.2'si (120 kişi) hayatları boyunca en az 1-2 kez aile içinde fiziksel şiddete şahit olduğunu, %17.8'i (26 kişi) hiç fiziksel şiddete şahit olmadığını belirtmiştir (Tablo 3).

Tablo 4'te katılımcıların "Şimdiye kadar eski ya da şimdiki partneriniz sizi fiziksel olarak incitmeye çalıştı mı?" (Fiziksel Şiddet), "Şimdiye kadar eski ya da şimdiki partneriniz cinsel olarak sizi incitmeye çalıştı mı?" (Cinsel Şiddet), "Şimdiye kadar eski ya da şimdiki partneriniz maddi olanakları sizin üzerinizden bir yatırım aracı olarak kullandı mı?"

(Ekonomik Şiddet), "Şimdiye kadar eski ya da şimdiki partneriniz farklı yollarla sizi baskı altına almaya çalıştı mı?" (Psikolojik Şiddet), "Şimdiye kadar eski ya da şimdiki partneriniz kendi güvenliğinizden korku duymanıza neden olacak şekilde davranışlarda bulundu mu?" (Israrlı Takip) sorularına verdikleri yanıtların sayı ve yüzde cinsinden dağılımları sunulmuştur.

Tablo 4.

Katılımcıların Partner Şiddeti Deneyimlerine Dair Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Cinsinden Dağılımı

Tür	Değişken	Kategori	N	%
Fiziksel şiddet	Yaşantı	Evet	130	89
		Hayır	16	11
	Zamanlama	Yıllar önce	109	74.7
		Aylar önce	19	13
		Günler önce	1	0.7
		Eksik veri	2	1.4
		Yaşamadım	15	10.3
	Sıklık	Bir kez oldu	71	48.6
		Ara sıra	43	29.5
		Çok sık	9	6.2
Yaşamadı		23	15.8	
Cinsel şiddet	Yaşantı	Evet	98	67.1
		Hayır	48	32.9
	Zamanlama	Yıllar önce	83	56.8
		Aylar önce	11	7.5
		Günler önce	4	2.7
		Yaşamadı	48	32.9
	Sıklık	Bir kez oldu.	47	32.2
		Ara sıra	43	29.5
		Çok sık	9	6.2
		Yaşamadı	47	32.2
Ekonomik şiddet	Yaşantı	Evet	60	41.1
		Hayır	86	58.9
	Zamanlama	Yıllar önce	46	31.5
		Aylar önce	11	7.5
		Günler önce	4	2.7
		Yaşamadı	85	58.2
	Sıklık	Bir kez oldu.	13	8.9
		Ara sıra	28	19.2
		Çok sık	20	13.7
		Yaşamadı	85	58.2
Psikolojik şiddet	Yaşantı	Evet	94	64.4
		Hayır	52	35.6
	Zamanlama	Yıllar önce	75	51.4
		Aylar önce	16	11
		Günler önce	3	2.1
		Yaşamadı	52	35.6
	Sıklık	Bir kez oldu.	29	19.9
		Ara sıra	49	33.6
		Çok sık	15	10.3
		Yaşamadı	53	36.3
Israrlı takip	Yaşantı	Evet	87	59.6
		Hayır	59	40.4
	Zamanlama	Yıllar önce	75	51.4
		Aylar önce	10	6.8
		Günler önce	5	3.4
		Yaşamadı	58	39
	Sıklık	Bir kez oldu.	34	23.3
		Ara sıra	38	26
		Çok sık	16	11
		Yaşamadı	58	39.7

Katılımcıların %89'u (130 kişi) partneri tarafından fiziksel şiddete, %67.1'i (98 kişi) cinsel şiddete, %41.1'i (60 kişi) ekonomik şiddete, %64.4'ü (94 kişi) psikolojik şiddete ve

%59.6'sı (87 kişi) ısrarlı takibe maruz kaldıklarını bildirmişlerdir. Farklı şiddet türlerine maruz kalan kadınların %74.7'si (109 kişi) fiziksel şiddeti, %56.8'i (83 kişi) cinsel şiddeti, %51.4'ü (75 kişi) ısrarlı takibi, %51.4'ü (75 kişi) psikolojik şiddeti ve %31.5'i (46 kişi) ekonomik şiddeti yıllar önce yaşadıklarını belirtmişlerdir (Tablo 4).

Katılımcıların %74'ü (108 kişi) partneri ile birlikteliğini sonlandırdığını ve %45.9'u (67 kişi) birlikteliklerini sonlandırmanın üstünden 1- 10 yıl arasında zaman geçtiğini belirtmişlerdir. En son görülen şiddetin üzerinden geçen zaman ise %50.7 (74 kişi) olarak en az 1 en çok 10 yıl arasında değişmektedir (Tablo 5).

Tablo 5.

Katılımcıların Partner Şiddeti Deneyimlerine Dair Değişkenlerinin Sayı ve Yüzde Cinsinden Dağılımı

Değişken	Kategori	N	%
Birliktelik	Devam ediyor	38	26
	Devam etmiyor	108	74
Birliktelik sonlandıysa üzerinden geçen süre	1 yıldan az	10	6.9
	1 - 5 yıl arası	31	21.2
	5 - 10 yıl arası	26	17.8
	10 - 15 yıl arası	13	8.9
	15 - 20 yıl arası	14	9.6
	20 yıl ve daha fazla	5	3.4
	İlişkim devam ediyor	33	22.6
Şiddetin devam ettiği süre	Eksik veri	14	9.6
	1 yıldan az	71	48.6
	1-5 yıl	38	26
	5 yıldan fazla	31	21.2
	Eksik veri	6	4.1
En son görülen şiddetin üzerinden geçen süre	1 aydan az	5	3.4
	1 - 6 ay arası	23	15.8
	6 ay - 1 yıl arası	2	1.4
	1 - 5 yıl arası	40	27.4
	5 - 10 yıl arası	34	23.3
	10 - 15 yıl arası	11	7.5
	15 - 20 yıl arası	9	6.2
20 yıl ve daha fazla	12	8.2	
Eksik veri	10	6.8	

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu. Bu form, katılımcıların cinsiyet, yaş, medeni durum vb. demografik bilgileri ile romantik ilişkilerinde maruz kaldıkları şiddet içerikli davranışların, konuya ilişkin psikolojik destek alma durumlarının ve çocukluk döneminde orijinal ailelerinde maruz kaldıkları/şahit oldukları fiziksel şiddetin detaylarını öğrenmeyi amaçlayan 48 sorudan oluşmaktadır. Bireylerin şiddete maruz bırakılma durumları hakkında detaylı bilgilerin öğrenilmesi amacıyla oluşturulan sorularda, Şiddete Maruz Kalma Bilgi Formu (Yılmaz ve Karaboğa, 2013)'nin sorularından yararlanılmıştır. Geri kalan sorular araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur.

Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği. Marshall (1992), katılımcıların şiddete maruz kalma durumlarını değerlendirmek için kullanılmak üzere Kadına Yönelik Şiddeti Derecelendirme Ölçeği'ni geliştirmiştir (Severity of Violence Against Women). Ölçeğin Türkçe uyarlaması Tuz ve diğerleri (2015) tarafından yapılmıştır. Ölçek 46 kısa sorudan oluşmakta 4'lü Likert ölçeği ile değerlendirilmektedir. Ölçekten ve alt ölçeklerden alınan puanın artması, maruz kalınan şiddetin derecesinin de arttığını göstermektedir. Ölçeğin iç güvenilirlik katsayısının Cronbach alfa değerine göre son derece iyi (.74) ve yüksek derecede güvenilir (.80) olduğu görülmüştür. Yaptığımız çalışmada Kadına Yönelik Şiddeti Derecelendirme Ölçeği'nin Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayısı 0.96 olarak bulunmuştur.

Travma Sonrası Büyüme Ölçeği. Travma Sonrası Büyüme Ölçeği, Tedeschi ve Calhoun (1996) tarafından travmatik bir olayın ardından insanların geçirdiği olumlu değişiklikleri ölçmek için oluşturulmuştur. Ölçek 21 maddeden oluşmaktadır ve yanıtlarının değerlendirilmesi 6'lı Likert ölçeği kullanılarak yapılmaktadır. Ölçeğin beş alt boyutu bulunmaktadır (kişilerarası ilişkilerde olumlu değişiklikler, yeni olanakların farkına varma, yaşamın kıymetini anlama, kendilik algısındaki değişim ve gelişmiş maneviyat). Ölçekten alınan yüksek puan, olumlu bir psikolojik değişim yani büyüme yaşandığını işaret etmektedir. Ölçek, Dürü (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Türkçe uyarlamasının iç tutarlılık katsayısı 0.93 olarak rapor edilmiştir. Yaptığımız çalışmada ilgili ölçeğinin Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayısı 0.94 olarak bulunmuştur.

Algılanan Stres Seviyesi Ölçeği. Ölçek 1983 yılında Cohen ve diğerleri tarafından geliştirilmiştir. Toplam 14 maddeden oluşan Algılanan Stres Düzeyi Ölçeği, insanların hayatlarındaki belirli koşulların ne kadar stresli olduğunu düşündüklerini ölçmek için oluşturulmuştur. Ölçeğin Türkçe uyarlaması Eskin ve diğerleri, (2013) tarafından yapılmıştır. Her madde katılımcılar tarafından 5'li Likert tipi bir ölçek kullanılarak puanlanmaktadır. Bireyin stres düzeyi ölçekten aldığı toplam puanla gösterilmektedir. Türkçe uyarlama çalışmasında ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0.84, test-tekrar test güvenilirliği ise 0.87 olarak bulunmuştur. Yaptığımız çalışmada Algılanan Stres Ölçeği'nin Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayısı 0.90 olarak bulunmuştur.

Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeği. Ölçek, Hofmann ve diğerleri (2016) tarafından, bireylerin diğer insanlar üzerinden kendi duygularını nasıl düzenlediklerini ölçmek için oluşturulan bir ölçektir. Türkçe'ye uyarlama çalışmaları Koç ve diğerleri (2019) tarafından yapılmıştır. 20 maddelik bir ölçektir ve 5'li Likert tipi bir yanıt formatı kullanılmaktadır. Ölçek, her biri beş madde içeren dört alt boyuttan oluşmaktadır: Olumlu Duyguları Geliştirme, Perspektif Alma, Yatıştırma ve Sosyal Modelleme. Türkçe uyarlamasının iç geçerliliği toplam ölçek için 0.90 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada toplam ölçek puanı kullanılmış ve Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayısı 0.91 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, Kişilerarası Duygu Düzenleme becerisinin yüksek olduğunu ifade etmektedir.

Kişilik Organizasyonları Envanteri (KOREN). Clarkin ve diğerleri (1995) tarafından geliştirilen Kişilik Organizasyonu Envanteri (Inventory of Personality Organisation-IPO), bireyin kişilik organizasyonunu değerlendirmek için kimlik difüzyonu, savunma mekanizmaları ve gerçeklik testi hakkında bilgi sağlayan bir ölçektir. Yıldırım ve Yüksel (2021) Kişilik Organizasyonları Envanteri'nin Türkçe uyarlamasını gerçekleştirmiştir. Ölçek 31 maddeden oluşmaktadır. Puan arttıkça sırası ile primitif savunmalara (PS) başvurma sıklığı, kimlik difüzyonu (KD) yaşama ve gerçeklik testinde (GT) bozulma düzeyi de artmaktadır. Bu ölçekte üç alt boyutun puanlarının $\leq 1 SS$ olması nevrotik, PS ve KD $> 1 SS$ ve $GT < 2 SS$ olması sınır durum; $GT \geq 2 SS$ olması ise psikotik kişilik gelişim seviyesini göstermektedir. Kişilik Organizasyonları Envanteri'nin Türkçeye uyarlanmasında Cronbach alfa güvenirlik katsayıları söz konusu alt ölçekler için sırası ile 0.77, 0.82 ve 0.85 olarak hesaplanmıştır (Yıldırım ve Yüksel, 2021). Yapılan bu çalışmada (PS) alt ölçeğinin Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayısı 0.82, (KD) alt ölçeğinkisi 0.86 ve (GT) alt ölçeğinkisi ise 0.75 olarak bulunmuştur.

İşlem

Demografik bilgi formu, Algılanan Stres Ölçeği, Kişilik Organizasyonları Envanteri, Travma Sonrası Büyüme Ölçeği, Kadına Yönelik Şiddeti Derecelendirme Ölçeği ve Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeği'ni içeren anket formu "Google Forms" uygulaması kullanılarak oluşturulmuş ve çeşitli sosyal medya kanallarında (Instagram, LinkedIn, WhatsApp ve Facebook) çalışmaya katılım linki paylaşılmıştır. Bunun yanı sıra araştırma anketi, kadına yönelik şiddet alanında faaliyet gösteren çeşitli dernek, vakıf ve oluşumların çevrimiçi gruplarında da paylaştırılmıştır. Katılımcıların gönüllülük esasına dayalı şekilde çevrimiçi olarak çalışmaya katılması sağlanmıştır. Ölçekleri içeren bölümden önce kısa bir bilgilendirme yazısı ile çalışmanın genel amacından bahsedilerek katılımcılardan bilgilendirilmiş onamları alınmıştır. Katılımcılardan kimlik bilgisi istenmemiş, veriler anonim olarak toplanmıştır.

Bulgular

Veri Analizi

Verilerin analizi SPSS.28 (Statistical Package for Social Sciences) versiyonu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılan ölçek ve alt ölçek puanlarının dağılımlarının normal dağılıma uyup uymadıkları, eğiklik/basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olup olmadığı incelenerek değerlendirilmiştir. Yapılan tekli değişken uç değer analizine göre Z puanları ± 3 aralığı dışında kalan 5 katılımcının verileri araştırmadan çıkarılmıştır. Çoklu değişkenli uç değer analizinin sonuçlarına göre çalışma grubundan çıkarılacak katılımcı olmamıştır ($df = 7$, Mahalanobis kesme noktası = 24.32, $p < .001$).

KOREN ölçeği test normlarına göre araştırmaya katılan kadınların kişilik gelişim seviyeleri belirlenmiştir (PS, KD ve GT ≤ 1 SS, nevrotik; PS ve KD ≤ 1 SS ve GT ≤ 2 SS, sınır durum; GT ≥ 2 SS, psikotik). İlgili sınıflandırma sonucu katılımcıların %69.2'sinin ($N=101$) nevrotik, %18.8'inin ($N=26$) sınır durum, %2.1'inin ise ($N=3$) psikotik kişilik organizasyonuna sahip olduğu görülmüştür. KOREN ölçek normlarına tam olarak uymadıkları için katılımcıların %11'inin ($N=16$) kişilik organizasyonları tanımlanamamıştır.

Araştırma verileri; korelasyon analizi, çoklu doğrusal regresyon analizi ve grup karşılaştırmaları için bağımsız değişkenler t-testi analizi kullanılarak incelenmiştir.

Betimleyici İstatistikler

Araştırmada kullanılan ölçek ve alt ölçek puanlarına dair betimleyici istatistikler, Türkçe ölçek uyarlamalarının referans değerleri ile Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6.

Çalışmada Kullanılan Ölçek ve Alt Ölçeklerin Minimum, Maksimum, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	Güncel araştırma verileri				Referans değerler ^a	
	Minimum	Maksimum	\bar{x}	SS	\bar{x}	SS
KYSDÖ	49	164	89.38	25.66	-	-
ASÖ	5	53	28.65	9.42	28.1	7.4
KDDÖ	1.25	5	3.26	0.71	3.52	0.78
TSBÖ	0	101	64.45	20.54	47.02	23.41
KOREN KD	10	45	24.84	7.64	23.63	7.02
KOREN PS	9	39	19.33	6.97	17.72	6.38
KOREN GT	12	35	17.16	4.4	19.08	6.09

Not. KYSDÖ: Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği, ASÖ: Algılanan Stres Ölçeği, KDDÖ: Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeği, TSBÖ: Travma Sonrası Büyüme Ölçeği, KOREN: Kişilik Organizasyonları Envanteri, KD: Kimlik Difüzyonu Alt-boyutu, PS: Primitif Savunmalar Alt-boyutu, GT: Gerçekler Testi Alt-boyutu

^aReferans değerler orijinal Türkçe ölçek uyarlamasının ortalama ve standart sapmalarını ifade etmektedir.

Tablo 6'da görüldüğü üzere, araştırma örnekleminizin tüm ölçeklerden aldığı ortalama puanlar, uyarlama ölçeklerinin ortalama puanlarına göre ± 1 SS aralığında kalmaktadır. Söz konusu durum, bu çalışma örnekleminin, araştırmamıza konu uyarlama ölçeklerin geçerlik güvenilirlik örneklemeleri ile uyumlu olduğunu göstermektedir.

Korelasyon Analizleri

Araştırmada kullanılan değişkenler ve şiddete uğrayan kadın katılımcıların yaşları arasındaki ilişkiler korelasyon analizi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7.

Çalışmada Kullanılan Ölçeklerin Birbirleri ile Korelasyon Analizleri

Değişken	1	2	3	4	5	6	7
1. ASÖ	-						
2. KDDÖ	-0.09	-					
3. KYSDÖ	0.13	-0.12	-				
4. TSBÖ	-.44**	.25**	0.06	-			
5. KOREN-KD	.53**	0.07	0.19*	-.25**	-		
6. KOREN-PS	.39**	0.10	0.16	-0.06	.78**	-	
7.KOREN-GT-LG10	.30**	0.07	0.14	0.03	.51**	.50**	-

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

Travma Sonrası Büyüme Ölçeği puanlarının, araştırmanın diğer değişkenleri ile arasındaki ilişkiler incelendiğinde; algılanan stres düzeyi ile travma sonrası büyüme arasında negatif yönde, orta dereceli doğrusal bir ilişki olduğu görülmüştür ($r = -.44$, $p < .01$). Travma sonrası büyüme ile kişilerarası duygu düzenleme arasında ise pozitif yönde, düşük derecede doğrusal bir ilişki saptanmıştır ($r = .25$, $p < .01$). Son olarak, KOREN Kimlik Difüzyonu alt boyutu ile Travma Sonrası Büyüme Ölçeği arasında negatif yönde düşük dereceli doğrusal bir ilişki olduğu görülmüştür ($r = -.25$, $p < .01$). Travma Sonrası Büyüme Ölçeği ile Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği, KOREN Primitif Savunmalar ve Gerçeklik Testi alt-boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$). Kadına Yönelik Şiddet Değerlendirme Ölçeği ile KOREN Kimlik Difüzyonu alt boyutu arasında pozitif yönde düşük dereceli doğrusal bir ilişki olduğu görülmüştür ($r = .19$, $p < .05$).

Çoklu Doğrusal Regresyon Analizleri

Algılanan stres, KOREN-Kimlik difüzyonu (KD) ve kişilerarası duygu düzenleme becerilerinin travma sonrası büyüme üzerindeki yordayıcı gücü, çoklu doğrusal regresyon analizi ile test edilmiş ve analize katılacak yordayıcı değişkenler “Stepwise” metodu ile belirlenmiştir. Yordanan ve yordayıcı değişkenler arasında eş doğrusallık problemleri bulunmadığı ve VIF değerlerinin her birinin 1.5’in altında kaldığı görülmüştür. Önceki aşamada yapılan korelasyon analizlerine göre, bağımlı değişken olan Travma Sonrası Büyüme Ölçek puanları ile KOREN-GT, KOREN-PS ve Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği puanları arasında anlamlı bir ilişki görülmediği için ilgili değişkenler regresyon modeline dahil edilmemiştir. Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.

Travma Sonrası Büyüme Oranının Araştırmadaki Bağımsız Değişkenler Tarafından Yordanmasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	B'nin standart hatası	β	%95 Güven aralığı alt değeri	%95 Güven aralığı üst değeri	Kısmi korelasyon değeri	t	p
Sabit	70404	8738		53132	87675		8058	<.001
ASÖ	-0.92	.16	-.42	-1239	-.61	-.422	-5800	<.001
KDDÖ	6.286	2121	.22	2093	10479	.216	2963	.004

Not. $N = 146$, $R_{\text{Düz.}}^2 = 0.231$, $F(1,143) = 22.833$, $p < .001$.

İki bağımsız değişkenli (kişilerarası duygu düzenleme becerisi ve algılanan stres düzeyi) model istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur, $F(1,143) = 22.833$, $p < .001$. Hem Algılanan Stres Ölçeği puanları ($\beta = -0.42$, $t = -5.800$, $[-1.239;-0.609]$, $p < .001$) hem de Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeği puanları ($\beta = .22$, $t = 2.963$, $[2.093;10.479]$, $p < .001$), Travma Sonrası Büyüme Ölçeği puanlarını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Sonuçlara göre katılımcıların travma sonrası büyüme oranlarına ilişkin toplam varyansın yaklaşık %23'ünün algılanan stres ve kişilerarası duygu düzenleme değişkenleri tarafından açıklanabileceği söylenebilmektedir. Travma sonrası büyüme toplam varyansının %18'ini algılanan stres seviyesi, %5'ini ise kişilerarası duygu düzenleme becerileri açıklamaktadır.

Grup Karşılaştırmalarına İlişkin Analizler

Nevrotik ve sınır durum kişilik organizasyonlarına sahip katılımcıların travma sonrası büyüme düzeylerine ve araştırmanın diğer değişkenlerine göre karşılaştırılması amacıyla sınır durum kişilik gelişim seviyesindeki katılımcılar ile eşit sayıda seçkisiz olarak atanan nevrotik kişilik gelişimine sahip katılımcıların ölçek puanları bağımsız değişkenler t-testi ile karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9.

Araştırma Değişkenlerinin Nevrotik ve Sınır Durum Kişilik Organizasyonlarına göre Karşılaştırmalı Analiz Sonuçları

Değişken	Kategori	N	\bar{x}	ss	t	SD	p
KYSDÖ	Nevrotik	26	84.23	19.54	-1.76	50	0.04
	Sınır durum	26	97.04	31.63			
ASÖ	Nevrotik	26	28.15	8.82	-3.39	50	0.00
	Sınır durum	26	35.62	6.97			
KDDÖ	Nevrotik	26	2.99	0.65	-2.33	50	0.01
	Sınır durum	26	3.47	0.82			
TSBÖ	Nevrotik	26	62.54	23.02	0.59	50	0.28
	Sınır durum	26	59.04	19.70			

Not. KYSDÖ: Kadına Yönelik Şiddet Derecelendirme Ölçeği, ASÖ: Algılanan Stres Ölçeği, KDDÖ: Kişilerarası Duygu Düzenleme Ölçeği, TSBÖ: Travma Sonrası Büyüme Ölçeği.

Travma sonrası büyüme düzeyinde nevrotik ve sınır durum kişilik organizasyonuna sahip katılımcılar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($t(50) = 0.59, p > .05$).

Kadına Yönelik Şiddet Değerlendirme Ölçeği puanlarının kişilik gelişim düzeyine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($t(50) = -1.76, p < .05$). Sınır durum kişilik organizasyonuna sahip katılımcıların maruz kaldıkları şiddet düzeyi, nevrotik bireylere kıyasla, istatistiksel açıdan anlamlı şekilde daha yüksektir.

Bağımsız değişkenler t-testi sonuçlarına göre; sınır durum kişilik organizasyonuna sahip katılımcıların algılanan stres düzeylerinin de nevrotik katılımcılardan farklılaşmakta olduğu görülmüştür ($t(50) = -3.39, p < .01$). Buna göre, sınır durum kişilik organizasyonuna sahip bireylerin algılanan stres düzeyleri, nevrotik kişilik organizasyonuna sahip bireylerden daha yüksektir.

Kişilerarası duygu düzenleme becerileri de bağımsız değişkenler t-testi ile karşılaştırılmış olup, nevrotik ve sınır durum kişilik organizasyonlarına sahip bireyler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($t(50) = -2.33, p = .01$). Sınır durum kişilik organizasyonuna sahip bireylerin kişilerarası duygu düzenleme becerilerinin nevrotik bireylerden daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tartışma

Kadına yönelik şiddetin, 1996 yılında 49. Dünya Sağlık Kurulu'nun almış olduğu karar gereği evrensel ve giderek şiddeti artan; kadınlar üzerinde kısa ve uzun vadeli ciddi olumsuz sonuçları olan bir halk sağlığı sorunu olduğu kabul edilmiştir (Dünya Sağlık Örgütü, 2019). Şiddet konusundaki çalışmaların daha çok kadınlar üzerinden gerçekleşmesinin nedenine bakıldığında, şiddetin daha çok erkekte kadına yöneldiği ve bunun toplumsal cinsiyet rollerinin yarattığı toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden beslenen bir yapısının olduğu görülmektedir (Else Quest ve Hyde, 2021; Öztürk 2014; Page ve İnce, 2008; Walker, 2009; Yetim ve Şahin, 2008;). Dünya üzerindeki kadınların yaklaşık %30'unun yakın ilişkide olduğu partneri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete uğradığı bilinmektedir. Tüm öldürülen kadınların %38'inin de yakın ilişkide olduğu partneri tarafından öldürüldüğü istatistiksel araştırmalarla gösterilmiştir (Dünya Sağlık Örgütü, 2013). Türkiye'de 2015 yılında yapılan geniş ve kapsamlı Aile İçi Şiddet Araştırması'nda da ortaya çıktığı gibi Türkiye genelinde her 10 kadının 4'ü yakın ilişkide olduğu partnerinden fiziksel şiddet görmüştür. Bunun yanı sıra, bahsi geçen araştırma sonucunda, evli kadınların da yaklaşık olarak %12'sinin, hayatının herhangi bir döneminde partneri tarafından cinsel şiddete maruz bırakıldığı da ortaya konulmuştur. Şiddete maruz kalan kadınların yaklaşık olarak %27'lik bir oranı da birlikte görülme ihtimali yaygın olan fiziksel ve cinsel şiddetin her ikisine birden maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri

Enstitüsü, 2015). Ölümle sonuçlanabilme ihtimali olan ve ölümle sonuçlanmasa bile kadın üzerinde ciddi hasarlar bırakan fiziksel ve cinsel şiddet üzerine araştırmalar üretmek, bu kapsamda önemli gözükmektedir. Bu araştırma raporları da kadına yönelik şiddet üzerine araştırmalar üretmenin, kadına yönelik şiddeti anlamak ve gelecek çalışmalara da ışık tutmak açısından önemli olduğuna işaret etmektedir.

Kadına yönelik şiddet alanındaki alanyazın, daha çok şiddetin kadınlar üzerindeki TSSB, depresyon gibi olumsuz sonuçları üzerinde durmaktadır (Almış ve diğerleri, 2018; Else-Quest ve Hyde, 2021; Kurt ve diğerleri, 2018; WHO, 2013, 2019). Buna karşın, kadınların büyüme ve gelişme kapasitelerine odaklanan travma sonrası büyüme alanında ise alanyazında görece çok daha az sayıda çalışma bulunmaktadır (örn.; Serin 2016; Sezgin, 2007).

Bu çalışmada, travma sonrası büyüme ile maruz kalınan şiddetin derecesi, algılanan genel stres seviyesi, kişilerarası duygu düzenleme ve Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik perspektiften nevrotik kişilik organizasyonu arasındaki korelasyonel ve yordayıcı ilişkiler incelenmiştir. Bunun yanı sıra, nevrotik ve sınır durum kişilik organizasyonuna sahip eş sayıdaki katılımcı gruplarının, araştırma değişkenleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin karşılaştırmalar da keşifsel olarak yapılmıştır.

Bu araştırmanın, partneri tarafından şiddete maruz bırakılan kadınlar özelinde travma sonrası büyümenin çalışılması ve aynı zamanda travma sonrası büyüme ile travmanın şiddeti, kişilerarası duygu düzenleme, algılanan genel stres seviyesi ve Kernberg kuramı çerçevesinde psikodinamik perspektiften nevrotik kişilik organizasyonu ilişkisini bir arada ele alması açısından özgün bir çalışma olduğu ve alanyazına katkı sağladığı düşünülmüştür. Günümüzde psikolojik destek hizmetini sağlayan klinisyenler ile özellikle gençlerle çalışan sosyal hizmetliler de genç yaş grubunda yaygın olan flört şiddeti (Avşar Baldan ve Akış, 2017; Yıldırım ve Terzioğlu, 2018) ile çokça karşılaşmaktadır. Bu nedenle araştırmamız kapsamında, partner şiddetine maruz kalan kadınlarla travma sonrası büyüme olgusunu çalışmış olmak hem kadının büyüme ve gelişme kapasitesine odaklanması yönüyle hem de bu alanda çalışan sosyal hizmetliler ve klinisyenler için yol gösterici olması açısından önem taşımaktadır.

Çalışma kapsamında spesifik olarak fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalma çalışılrsa da diğer şiddet türleri de demografik bilgilere dahil edilmiştir. Araştırmanın demografik verileri incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%89) fiziksel şiddete, ardından da cinsel şiddete maruz kaldığını bildirdiği (%67.1) görülmektedir. Söz konusu durum, bu alanda yapılmış ilgili araştırmaların, fiziksel şiddetin kadınların en fazla maruz kaldıklarını beyan ettikleri şiddet biçimi olduğuna ilişkin bulguları ile uyumludur (Altınay ve Arat, 2007; Güler ve diğerleri, 2005). Bunun yanı sıra, katılımcıların %41.1'i ekonomik şiddete, %64.4'ü psikolojik şiddete ve %59.6'sı da ısrarlı takibe maruz kaldığını beyan etmiştir. Bu durum da kadınların birçok şiddet türüne birden maruz kaldığına işaret etmektedir. Kadına yönelik şiddet alanındaki alanyazın verileri de genelde farklı şiddet türlerinin iç içe geçtiğini ve

birlikte bulunduğunu göstermektedir (Buğa, 2021). Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'nın Faaliyet Raporu'nda (2019) ve Kadın Dayanışma Vakfı'nın İzleme Raporu'nda (2017) da kadınların genellikle şiddet türlerinin birkaçına bir arada maruz kaldıkları belirtilmiştir. Yapılan araştırmalar da yakın ilişkilerdeki fiziksel şiddetin neredeyse her zaman psikolojik şiddet ile birlikte görüldüğünü ve vakaların üçte biri ile yarısından fazlasında buna cinsel tacizin de eşlik ettiğini göstermektedir (örn.; Heise ve diğerleri, 2002). Dünya Sağlık Örgütü'nün yapmış olduğu kapsamlı bir çalışmada, 2000- 2018 yılları arasında kadınlardan elde edilen veriler; kadınların %26'sının 15 yaşından itibaren şimdiki veya geçmişteki partnerleri tarafından fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığını göstermektedir (WHO, 2021).

Alanyazında, kadının eğitim seviyesinin düşük olmasının, şiddete maruz kalma açısından risk faktörü oluşturduğu belirtilmektedir (Altıparmak, 2019; Sen ve Bolsoy, 2017; Şenel, 2018). Örneğin, Şenel (2018) yaptığı çalışmada, şiddete maruz bırakılan kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe, şiddet deneyimlerinde de düşüş olduğu ortaya konulmuştur. Buna karşın, cinsiyete dayalı şiddetin, yüksek eğitimliler arasında da yaygın olduğunu gösteren çok sayıda araştırma da mevcuttur (örn.; Phipps ve Young, 2015; Anitha ve Lewis, 2018). Bu çalışma kapsamındaki kadın katılımcıların %63.7'si eğitim durumunu üniversite, %23.3'ü yüksek lisans, %2.7'si de doktora olarak belirtmiştir. Çalışmamızdaki tüm katılımcıların eğitim düzeylerinin yüksek oluşu, romantik ilişkilerde şiddete maruz kalmanın yüksek eğitimli kadınlar arasında da yaygın olduğuna ilişkin ilgili alanyazın bulguları ile örtüşmektedir. Söz konusu durumun, “uysal, boyun eğen, yuvasını koruyan” toplumsal kadın stereotiplerinin, yüksek eğitim düzeyi ile bile ortadan kaldırılamayacak kadar kökleşmiş olabileceğine işaret ettiği düşünülmüştür.

Çalışma kapsamında katılımcıların %78.1'i en az birkaç kez ailesi tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığını, %82.2'si ise en az birkaç kez aile ortamında fiziksel şiddete şahit olduğunu bildirmiştir. Araştırmamızın ilgili sonuçları, alanyazın bulguları ile örtüşmektedir. Dünya çapında kadınlar, aile fertlerinden şiddet görmekte (Felitti ve diğerleri, 1998; Boullier ve Blair, 2018) ve çocukluk yaşamında aile içinde şiddet gören ya da şiddete şahit olanların, yetişkinlikte partnerlerinden de şiddet görme oranları artmaktadır (Hemenway ve diğerleri, 1994; Neugebauer, 2000). Örneğin; Yıldırım (1996) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada, çocukken şiddet gören kadınların nerede ise tamamının yetişkinlik yaşamlarında da şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Çocuklukta maruz kalınan/şahit olunan şiddetin, şiddetin normalleştirilmesinde önemli bir rol oynadığı ve bu durumdaki kadınların, şiddet içeren romantik ilişkilere girme olasılıklarının, şiddeti normalleştirmeyen bir aile ortamında büyüyenlere kıyasla daha yüksek olabileceği değerlendirilmiştir.

Çalışmamıza katılan şiddete maruz kalan bireylerin %74'ü, şiddete maruz kaldıkları partnerleriyle ilişkilerinin devam etmediğini bildirmiştir. Araştırmamız kapsamında kadınların, şiddet gördükleri partneriyle birlikte olup olmama durumlarına göre travma

sonrası büyüme kapasitelerinin karşılaştırılması; ilişkisi hali hazırda devam eden yeterli sayıda katılımcımızın bulunmaması nedeniyle yapılamamıştır. Bunun yanı sıra, katılımcıların %74.7'si fiziksel şiddeti ve %56.8'i cinsel şiddeti yıllar önce yaşadıklarını belirtmiştir. Araştırmamız kapsamında, katılımcıların şiddete uğradıkları zamana göre travma sonrası büyüme kapasitelerinin karşılaştırılması; diğer zaman dilimlerinde yeterli sayıda katılımcımızın bulunmaması nedeniyle yapılamamıştır. Katılımcıların %71.9'u uğradıkları şiddet sonrası psikiyatrik ve/veya psikolojik destek aldıklarını belirtmişlerdir. Benzer şekilde psikolojik destek alan ve almayan katılımcıların travma sonrası büyüme düzeyleri de psikolojik destek almayan yeterli sayıda katılımcımız bulunmadığı için karşılaştırılamamıştır.

Çalışma kapsamındaki travma sonrası büyüme ile ilişkili korelasyon analiz sonuçlarına göre travma sonrası büyüme ile algılanan genel stres düzeyi ve kişilik organizasyonu alt boyutlarından kimlik difüzyonu arasında negatif yönde, kişilerarası duygu düzenleme becerileri ile de pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Travma sonrası büyüme ile maruz kalınan şiddet derecesi, kişilik organizasyonu alt boyutlarından gerçeklik testi ve primitif savunmalar arasında ise anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Söz konusu bulgular, algılanan genel stres düzeyi (Hipotez 4) ve kişiler arası duygu düzenleme (Hipotez 1) açısından beklentilerimizle örtüşmektedir. Buna karşın, maruz kalınan şiddet derecesi özelinde söz konusu sonuçlar beklentimizle (Hipotez 2) çelişmekte, kişilik organizasyonları açısından ise beklentimiz ile (Hipotez 3) ancak kısmen örtüşmektedir. Çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre ise algılanan genel stres düzeyi ile kişilerarası duygu düzenlemenin travma sonrası büyümeyi anlamlı olarak yordadığı ve travma sonrası büyüme toplam varyansının %23'ünü açıkladığı belirlenmiştir. İlgili bulgular ise beklentimiz (Hipotez 5) ile kısmen uyumludur.

Alanyazında, stres algısı ve travma sonrası büyüme ilişkisini inceleyen araştırmaların travma kaynaklı stres düzeyi ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkiye odaklandığı görülmektedir (Chan ve Rhodes, 2013; Kardaş ve Tanhan, 2018; Ramos ve Leal, 2013; Solomon ve Dekel, 2007; Tedeschi ve Calhoun, 2004; Zoellner ve Maercker, 2006) ancak çalışmamızda travma kaynaklı stres değil genel stres seviyesi ile travma sonrası büyüme düzeyi arasındaki ilişki ölçümlenmiş ve beklentimize paralel olarak (Hipotez 4 ve Hipotez 5) algılanan stres seviyesinin travma sonrası büyümeyi negatif yönde yordadığı bulunmuştur. Geliştirilen yeni travma sonrası büyüme modeli kapsamında, travma sonrası büyüme sürecinde bireyin yaşadığı duygusal stresin giderek azalması beklenmektedir (Tedeschi ve diğerleri., 2018). Alanyazında stresle baş etme ile yakından ilişkili olan bir kavram olarak psikolojik sağlamlık kavramının ele alındığı görülmektedir. Stresle baş edebilme kapasitesi, psikolojik sağlamlık kavramının tanımı içerisinde de yer almaktadır. Psikolojik sağlamlığı yüksek olan bireyler stresle daha iyi baş edebilmekte ve genel stres algıları da düşük olmaktadır (Seligman, 2011; Wang ve Zhang, 2015). Alanyazında, psikolojik sağlamlık ile travma sonrası büyüme

arasındaki ilişkinin incelendiği ve söz konusu kavramlar arasında pozitif bir ilişkinin bulunduğunu ortaya koyan bir dizi araştırma da bulunmaktadır (örn.; Başarıkan ve Seki, 2022; Duan ve diğerleri, 2015; Westphal ve Bonanno, 2007). Söz konusu alanyazın verileri dolaylı yoldan da olsa araştırma bulgularımızı destekler niteliktedir. Araştırmamızda her ne kadar psikolojik sağlık-TSB ilişkisi incelenmemiş olsa da katılımcılarımızın TSB düzeyi arttıkça, algıladıkları stres düzeyinin de azalıyor oluşu, stres ile daha efektif bir şekilde baş edebildiklerine ve bu konuda travma sonrası büyümenin kendilerini desteklediğine işaret etmektedir. Bunun yanı sıra, genel stres düzeyi ile TSB arasında tespit edilen pozitif ilişkinin, araştırmamızda ölçümlenen TSB'nin yanıltıcı bir savunma değil, gerçek bir büyümeye işaret ettiğine ilişkin destekleyici bir veri olabileceği değerlendirilmesi de yapılmıştır. Araştırma bulgularımızın geçerliliğinin artırılması için gelecekte benzer yeni araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Çalışmamız kapsamında katılımcıların maruz kaldıklarını belirttikleri şiddetin derecesi ile travma sonrası büyüme arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Söz konusu bulgu, beklentimiz (Hipotez 2) ile de alanyazındaki bulguların işaret ettikleri (örn.; Armstrong ve Shakespeare- Finch, 2011; Ezerbolat ve Özpolat, 2016; Helgeson ve diğerleri, 2006; Ulloa ve diğerleri, 2016) ile de örtüşmemektedir. Buna karşın alanyazında maruz kalınan şiddet derecesi ile travma sonrası büyüme arasında anlamlı bir ilişki bulamayan bazı araştırmalar da mevcuttur (örn.; DeRoos- Cassini ve diğerleri, 2009; Hawley ve Joseph, 2008; Rosenbach ve Renneberg, 2008; Ülbe ve Kartal, 2019). Bahse konu ilişkiyi tespit edemeyen araştırmalar, travmanın somut olarak şiddetinden çok, travmanın şiddetinin birey tarafından algılanma/değerlendirilme şeklinin daha önemli olduğunu belirtmektedir (örn.; Ülbe ve Kartal, 2019). Bu doğrultuda, maruz kalınan şiddetin derecesi ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişki için net bir yorumda bulunmak mümkün olmamakla birlikte, yapılan bu araştırma ile aksi kanıtların da birikmesi anlamında alanyazına katkı sağlandığı düşünülmüştür. Gelecekte, maruz kalınan şiddetin derecesi ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkinin inceleneceği daha fazla araştırma yapılması önerilmektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere, ilgili analiz sonuçlarına göre kişilerarası duygu düzenleme ile travma sonrası büyüme arasında pozitif yönde düşük derecede doğrusal bir ilişki olduğu ve kişilerarası duygu düzenlemenin aynı zamanda travma sonrası büyümeyi anlamlı olarak yordadığı tespit edilmiştir. Alanyazında bildiğimiz kadarı ile travma sonrası büyüme ile kişilerarası duygu düzenleme arasındaki ilişkiyi inceleyen herhangi bir çalışma bulunmamakla birlikte; sosyal destek ile travma sonrası büyüme arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğunu gösteren bir dizi araştırma mevcuttur (örn.; Calhoun ve Tedeschi, 2014; Dürü, 2006; Eker ve Akar, 1995). Kişilerarası duygu düzenleme ile sosyal destek ilişkisini araştıran çalışmalarda ise ilgili kavramlar arasında anlamlı pozitif bir ilişkinin olduğu ortaya konulmuştur (örn.; Gökdağ, 2021; Marroquin, 2011). Travmatik olay sonrası yaşanabilecek çeşitli sıkıntılı durumların

üstesinden gelmede sosyal destek önemli bir yer tutmaktadır (Eker ve Arkar, 1995). Yapılan çalışmalarda, kişinin çevresinin yaşanılan travmatik olayla mücadeleye destek vermesinin, travma sonrası büyüme kapasitesini olumlu yönde etkilediğine dikkat çekilmiştir (örn.; Dürü, 2006). Bunun yanı sıra, kadına yönelik şiddet alanında yapılan çalışmalarda, kadınların iyi oluşları için çevrelerinden aldıkları sosyal desteğin önemi üzerinde duran birçok çalışma da bulunmaktadır (örn.; Aydöner, 2018; Mitchell ve Hodson, 1983; Yardım ve Demir, 2022). Kişilerarası duygu düzenleme sürecinde ise birey, diğer kişilerle iletişimi yoluyla duygularını düzenlemektedir, bu da sosyal desteğin bileşenlerinden birini oluşturmaktadır (Balatekin, 2022; Hofmann ve diğerleri, 2014). Bu kapsamda, kişilerarası duygu düzenleme ve travma sonrası büyüme arasında hem pozitif bir korelasyonel ilişkinin hem de yordayıcı nitelikte anlamlı bir ilişkinin tespitine ilişkin araştırma bulgularımız, dolaylı şekilde de olsa alanyazın bulguları ile örtüşmektedir. Bulgularımız, duygularını regüle edebilmek için çevresinden destek alan, yani bir çeşit sosyal desteğe ulaşabilen katılımcıların, travma sonrası büyüme alanında da gelişim kaydettiklerine işaret etmektedir. Araştırmamızın, kişilerarası duygu düzenleme ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkiyi kapsamlı şekilde ele alması nedeniyle de alanyazına katkı sağladığı düşünülmüştür.

Araştırmamızda ayrıca KOREN Kimlik Difüzyonu alt boyutu ile travma sonrası büyüme arasında negatif yönde düşük derecede doğrusal bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Kimlik difüzyonu; kendiliğe dair iyi ve kötünün birleştiği tutarlı ve bütünlüklü bir kimlik algısının bulunmayışı ile tanımlanmaktadır (Kernberg, 1967; Yıldırım ve Yüksel, 2021). Kimlik difüzyonuna sahip bireyler, kendilerinin ve ötekilerin davranışlarına karşı bütünlüklü bir anlam geliştirme konusunda zorluk yaşayabilmektedirler (Fonagy, 2000). Bu kişiler için genellikle nelerden hoşlanıp hoşlanmadıklarını anlamak, kendilerini tanımak/ tanıtmak ve kendileri için nelerin önemli olduğunu bilmek zordur (Karakaya, 2023). Bütünlüklü kendilik algısına sahip olamayan bireyin kendine güven ve başkalarıyla ilişki kurma konusunda da sorun yaşaması muhtemeldir (Masterson, 1976; McWilliams, 1994/2009). Alanyazında kimlik difüzyonu, travma sonrası stres bozukluğu ile de ilişkilendirilmiştir (örn.; Brewin, 2011; Conway ve diğerleri, 2004). Buna karşın, kimlik bütünlüğü olan bireylerin ego güçleri yüksektir (Kernberg, 1964). Kernberg kuramı çerçevesinde psikanalitik alanyazında, kimlik bütünlüğüne sahip ve ego gücü yüksek bireylerin, olumsuz hayat olayları ve travmaları anlamlandırma ve yeniden yapılandırma kapasitelerinin de yüksek olduğu, yani karşılaştıkları yaşantısal zorluklar ile baş edebildikleri belirtilmektedir (Barron, 1953; Gottesman, 1959). Bir dizi araştırma bulgusu da kimlik bütünlüğünün travmayı anlamlandırıp yapılandırma kapasitesi (örn.; Marin ve Shkreli, 2019; Mason ve diğerleri, 2019) ve psikolojik iyi oluş (örn.; Chalk ve diğerleri; Forber-Pratt ve diğerleri, 2017) ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Alanyazın incelendiğinde, benlik saygısı ve kimlik algısı arasında anlamlı pozitif ilişki olduğu da görülmüştür (Stets ve Burk, 2014). Benlik saygısına sahip olan bireyin, ötekilerle daha

olumlu ilişkiler kurabildiği, daha uyumlu olduğu ve kendine güveninin yüksek olduğu bilinmektedir (Erbaş, 2019; Piskin, 1996; Sungur, 2015). Travma sonrası büyümede ise diğerleriyle derin ilişkiler kurabilme becerisi, kendilik algısının bütünlüklü ve olumlu olması gibi özelliklerin varlığı ön plana çıkmaktadır (Tedeschi ve Calhoun, 2004; Tedeschi ve Calhoun, 1995). Travma sonrası büyümenin alt boyutlarından olan kendilik algısındaki olumlu değişim ile birlikte kişisel gücün, dayanıklılığın ve kendine güvenin arttığını gösteren bir dizi araştırma bulunmaktadır (örn.; Tedeschi ve Calhoun, 2004; Tedeschi ve Calhoun, 1995).

Travma sonrası büyüme ve kimlik difüzyonunun bahse konu özellikleri bir arada değerlendirildiğinde, söz konusu kavramlar arasında negatif bir ilişkinin tespit edilmesinin, alanyazın verileri ile uyumlu olduğu değerlendirilmiştir. Nevrotik kişilik organizasyonu ile travma sonrası büyüme arasında pozitif bir ilişki bulmaya ilişkin beklentimiz (Hipotez 3), travma sonrası büyüme ile primitif savunmalar arasında anlamlı bir ilişki bulunamaması nedeni ile tam olarak karşılanamamıştır (Nevrotik kişilik organizasyonu ile travma sonrası büyüme arasında ilişki bulunduğu kanaat getirmek için travma sonrası büyüme ile kimlik difüzyonu arasında tespit edilen negatif ilişkinin yanı sıra travma sonrası büyüme ile primitif savunmalar arasında da negatif ilişkinin bulunduğu tespit edilmiş olması gerekmektedir. Kişilik organizasyonu alt boyutlarından gerçeklik testi ile travma sonrası büyüme arasında ise negatif bir ilişki bulunması veya anlamlı bir ilişki bulunmaması, bahse konu ilişkinin varlığı için yeterlidir). Araştırmamızda da gerçeklik testi ile travma sonrası büyüme arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte, kimlik difüzyonu ile ilgili bahse konu sonuç, kısmen de olsa bazı nevrotik kişilik organizasyonu özelliklerinin (kimlik bütünlüğü, benlik saygısı vb.) travma sonrası büyüme ile ilişkili olduğuna işaret etmektedir. Çalışmamızın, nevrotik kişilik organizasyonu ile travma sonrası büyüme arasındaki ilişkinin bir arada ele alınması nedeni ile önemli oluşu göz önünde bulundurularak, gelecekte benzer nitelikte farklı araştırmaların da yapılmasının, bahse konu olası ilişkiyi aydınlatmak adına faydalı olacağı düşünülmüştür.

Nevrotik- sınır durum kişilik organizasyonu üzerinden yapılan karşılaştırma analizi sonuçlarına göre; kadına yönelik şiddetin derecesi, algılanan stres seviyesi ve kişilerarası duygu düzenleme puanları sınır durum bireylerde, nevrotik kişilik gelişim seviyesindeki katılımcılara kıyasla daha yüksek iken travma sonrası büyüme açısından iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bildiğimiz kadarı ile ne kadına yönelik şiddet ne de travma sonrası büyüme ile sınır durum kişilik organizasyonu arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır. Buna karşın, sınır durum kişilik gelişim seviyesindeki bireylerin düşük benlik saygısına sahip olduğu (Cobb ve diğerleri, 2006), kimlik bütünlüğünde (İlk ve Bilge, 2020) ve duygu düzenlemede çeşitli sıkıntılar yaşadıkları, yalnız olma duygusuna katlanamadıkları ve duygularını düzenlerken başkasının varlığına ihtiyaç duydukları (APA, 2013; Crowell ve diğerleri, 2009), zayıf ego güçleri nedeni ile algılanan stres düzeylerinin

yüksek, stres toleranslarının ise düşük olduğu (Acklin, 1993) ve genelde fiziksel ve/veya manevi zarar gördükleri ilişki örüntülerini tekrarladıkları (Masterson, 1976; McWilliams, 1994/2009) bilinmektedir. Söz konusu alanyazın bilgileri, araştırmamızın bahse konu bulguları ile uyumludur. Bulgularımız, sınır durum gelişim seviyesindeki katılımcıların, nevrotik gelişim düzeyindeki katılımcılar ile karşılaştırıldığında, ilgili gelişim seviyesinin özellikleri ile de paralel olarak stres ile baş etme kapasitelerinin göreceli olarak daha düşük olduğunu ve duygularını regüle edebilmek için başkalarının desteğine daha çok ihtiyaç duyduklarını ortaya koymuştur. Kernberg'in sınır durum kişilik organizasyonu tanımlamalarında ve mentalizasyon kuramında da sınır durum kişilik organizasyonundaki bireylerin iç dünyalarını ve duygularını kendi başlarına düzenlemede yetersiz kaldıkları ve bu yetersizliklerini dış kaynaklara başvurarak, yoğun kişilerarası stratejiler ile telafi etmeye çalışabilecekleri belirtilmektedir (Fonagy ve Luyten, 2009; Kernberg, 2004). Kişilerarası duygu düzenleme; mutluluk ve neşe duygularını artırmak için başkalarını arama eğilimini, kendisinden daha kötü durumda olan insanlar olduğunu bir başkası üzerinden hatırlamayı, başkalarından teselli ve sempati aramayı ve belirli bir durumla nasıl başa çıktıklarını görmek için diğer insanları gözlemlemeyi içermektedir. Bu kapsamda bir sosyal destek bileşeni olarak nitelendirilebilecek kişilerarası duygu düzenleme, içsel duygu düzenleme yetersizliği nedeni ile sınır durum kişilik organizasyonundaki bireylerin, nevrotik organizasyondakilere kıyasla daha sık başvurma ihtiyacı duyabileceği bir duygu düzenleme stratejisi olarak görünmektedir. Söz konusu bulgu da nevrotik gelişim seviyesindeki bireylerin sosyal desteğe hiç ihtiyaçları olmadığını değil, sınır durum kişilik organizasyonundaki bireylerin, nevrotik organizasyondakilere kıyasla daha sık ihtiyaç duyduğu bir olgu olduğuna işaret etmektedir. Sınır durum gelişim seviyesindeki katılımcıların, kimlik bütünlüklerinin olmayışı, duygusal savrulmaları ve yaklaşma-uzaklaşma ikilemini yoğun olarak deneyimlemeleri göz önüne alındığında, nevrotik katılımcılara kıyasla daha yoğun şiddete maruz kalabilecekleri sağlıklı olmayan romantik ilişkiler deneyimlemelerinin de daha olası olduğu düşünülmüştür.

Çalışmamız; ölçüm araçlarının isabetlilik oranı, katılımcıların standardize edilmiş bir ortamda ölçekleri doldurmaması, katılımcıların cevaplarının kendi beyanlarına bağlı oluşu ve bunun da getirdiği olası birtakım tutarsızlıkların bulunması, çalışma örnekleminin ulaşılabilirlik ve gönüllülük esasına göre oluşturulmuş olması nedeni ile araştırma bulgularının genellenebilirlik kısıtları gibi bazı sınırlılıklara sahiptir. Klinik psikoloji alanına daha derinlemesine bir katkı sunabilmek ve şiddete maruz kalan kadının tam olarak neler yaşadığını açıklayabilmek adına, konu ile ilgili gelecekte yapılacak çalışmaların, nicel ölçüm araçlarının yanı sıra nitel ölçüm yönteminden de faydalanmasının yararlı olabileceği düşünülmüştür. Çalışmamızda, travma sonrası büyüme oranları toplam varyansının %23'ünün algılanan stres ve kişilerarası duygu düzenleme ile açıklandığının gösterilmiş olması, çalışmada ele alınmayan başka önemli değişkenlerin de travma sonrası büyüme

olgusunda belirleyici rol oynayabileceğini düşündürmektedir. Bu kapsamda, travma sonrası büyüme kavramı ile ilişkili olabilecek diğer değişkenlerin de belirlenmesine yönelik araştırma sayısının artırılması önerilmektedir. Bunun yanı sıra, çalışmamız kapsamında çocuklukta maruz kalınan/şahit olunan aile içi şiddete dair sadece fiziksel şiddetin ele alınmış olması da bir sınırlılık olarak ele alınabilir. Gelecek çalışmaların, çocuklukta maruz kalınan/şahit olunan aile içi şiddet kapsamında fiziksel şiddetin yanı sıra diğer şiddet türlerini de ele alarak çalışma kapsamını genişletmeleri önerilmektedir. Araştırmamız kapsamında, katılımcıların şiddete uğradıkları zamana ve psikolojik destek alıp almadıklarına göre travma sonrası büyüme kapasitelerinin karşılaştırılması; gerek tüm zaman dilimlerinde gerekse psikolojik destek almayan yeterli sayıda katılımcımızın bulunmaması nedeniyle yapılamamıştır. Bu da araştırmamızın diğer bir kısıtlılığıdır. Gelecekteki araştırmaların, şiddete maruz kaldıkları zaman dilimi ve psikolojik destek alıp almama açısından farklılaşan katılımcı grupları ile yürütülmesi önerilmektedir. Bunun yanı sıra, büyük çoğunluğu üniversite ve üstü eğitim seviyesine ve orta-üst gelir seviyesine sahip katılımcılardan oluşan örneklemimizin, sosyokültürel ve eğitim düzeyi çeşitliliğinin sınırlı olması da araştırmamızın diğer bir kısıtlılığıdır. Gelecekte bu konuda yapılacak araştırmalarda, sosyo-demografik değişkenlerdeki çeşitliliği yüksek örneklem gruplarının kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmüştür.

Araştırma bulgularımızın, travma sonrası büyüme ile maruz kalınan şiddet derecesi arasında pozitif ilişki bulunacağına ilişkin alanyazın bulgularına paralel öngörümüzü desteklememesine ve travma sonrası büyüme ile nevrotik kişilik organizasyonu arasında pozitif bir ilişki bulunduğuna dair öngörümüzün, tartışma bölümünde açıklandığı üzere kısmen karşılanmış olmasına karşın, alanyazında travma sonrası büyümeyi daha çok bilişsel duygu düzenleme ve beş faktör kişilik yapısı üzerinden inceleyen çalışmaların bulunması nedeni ile çalışmamızın bu alana farklı bir bakış açısı katacağı düşünülmüştür. Aynı zamanda, alanyazında kadına yönelik partner şiddetine ilişkin araştırmaların çoğunlukla şiddetin olumsuz sonuçlarına odaklandığı göz önünde bulundurulduğunda, şiddete maruz kalan kadınların travma sonrası büyüme kapasitesine odaklanan çalışmamızın hem pozitif psikoloji açısından hem de partner şiddetine maruz kalan kadınlar ile çalışan klinisyenlere ve sosyal hizmet görevlilerine farklı bir perspektif sunması açısından önem taşıdığı değerlendirilmiştir. Bu çalışma, bazı açılardan istatistiksel olarak istenen ölçüde ve bütünlükte bir sonuç ortaya koymuyor olsa bile halk sağlığını tehdit eden kadına yönelik partner şiddeti ve travma sonrası büyüme olgusunu, kişilerarası duygu düzenleme ve kişilik organizasyonu bağlamında ele almış olması nedeniyle de özgün bir çalışmadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı:

Yazarlar eşit düzeyde katkıda bulunmuştur.

Çıkar Çatışması Beyanı:

Herhangi bir çıkar çatışması yaratacak durum bulunmamaktadır.

Yazar Notu:

Bu çalışma birinci yazarın, ikinci yazar danışmanlığında hazırladığı “Partner Şiddetine Maruz Kalan Kadınlarda Travma Sonrası Büyümenin, Psikodinamik Kişilik Organizasyonları, Kişilerarası Duygu Düzenleme ve Algılanan Genel Stres Düzeyi Bağlamında İncelenmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Finansal Destek Beyanı:

Herhangi bir finansal destekten yararlanılmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Bu çalışma Fatih sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır (09.09.2021 tarih – 07/04 sayılı).

Kaynakça

- Acklin, M. W. (1993). Psychodiagnosis of personality structure II: Borderline personality organization. *Journal of Personality Assessment*, 61(2), 329-341. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6102_13.
- Ahmad, F., Rai, N., Petrovic, B., Erickson, P. E. ve Stewart, D. E. (2013). Resilience and resources among South Asian immigrant women as survivors of partner violence. *Journal of Immigrant and Minority Health*, 15(1), 1057-1064. <https://doi.org/10.1007/s10903-013-9836-2>.
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi Nüfus etütleri Enstitüsü (2015). *Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması* (1. Basım). Ankara: Elma Teknik Yayıncılık.
- Akat, M., Bakioğlu, F. ve Ercan, H. (2023). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine yönelik tutum, duygu düzenleme stratejileriyle ilişki doyumunun incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(3), 814-827. <https://doi.org/toc/1300-1272>; <https://doaj.org/toc/2667-4874>.
- Akbulut, C. A. (2018). Depresyonun duygu düzenleme süreçlerinin incelenmesi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 21(2), 184-192. <https://doi.org/10.5505/kpd.2018.24855>.
- Akcan, G. (2018). Travma sonrası büyüme: Bir gözden geçirme. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 3(3), 61-70.
- Aldwin, C. M., Sutton, K. J., & Lachman, M. (1996b). The development of coping resources in adulthood. *Journal of personality*, 64(4), 837-871.
- Almış, B. H., Kütük, E. K., Gümüştaş, F. ve Çelik, M. (2018). Kadınlarda ev içi şiddet için risk faktörleri ve ev içi şiddete uğrayan kadınlarda ruhsal bozulmanın belirleyicileri. *Arch Neuropsychiatry*, 55, 67-72. <https://doi.org/10.29399/npa.19355>.
- Altınay, A. G. ve Arat, Y. (2007). *Türkiye’de kadına yönelik şiddet araştırma raporu*. Ankara: Tübitak.
- Altıparmak, İ. B. (2019). Kadına yönelik aile içi şiddetin boyutları: Ankara Örneği. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 55-76. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.544775>.
- Anderson, K., Renner, L. ve Danis, F. (2012). Recovery: Resilience and growth in the aftermath of domestic violence. *Violence Against Women*, 18(11), 1279-1299. <https://doi.org/10.1177/1077801212470543>.
- Anitha, S., & Lewis, R. (2018). *Gender based violence in university communities: Policy, prevention and educational initiatives*.
- Amerikan Psikiyatri Birliği, (2013). *Ruhsal bozuklukların tanıs ve sayımsal elkitabı* (5.Basım), *Tanı ölçütleri başvuru elkitabı*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Arabacı, L. B., Dikeç, G., Büyük bayram, A., Uzunoğlu, G. ve Ozan, E. (2018). Traumatic growth and psychological resilience status of female victims of violence inpatients in a district psychiatric hospital. *Archives of Psychiatric Nursing*, 32(4), 568-573. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2018.03.017>.
- Arjeini, Z., Zeabadi, S. M., Hefzabad, F. H. ve Shahsavari, S. (2020). The relationship between posttraumatic growth and cognitive emotion regulation strategies in hemodialysis patients. *Journal of Education and Health Promotion*, 9(1), 167-187. https://doi.org/10.4103/jehp.jehp_673_19.
- Armstrong, D. ve Shakespeare-Finch, J. (2011). Relationship to the bereaved and perceptions of severity of trauma differentiate elements of posttraumatic growth. *OMEGA-Journal of Death and Dying*, 63(2), 125-140. <https://doi.org/10.2190/OM.63.2.b>.
- Arslan, I. (2018). Bilinçli farkındalık, depresyon düzeyleri ve algılanan stres arasındaki ilişki. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 73-86.

- Avşar Baldan, G. ve Akış, N. (2017). Flört şiddeti. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 43(1), 41-44.
- Aydöner, N. H. (2018). *Kadınlarda şiddete maruz kalma durumu ile sosyal destek algısı, depresyon ve psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkiler: karşılaştırmalı bir çalışma* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Işık Üniversitesi.
- Balatekin, N. (2022). *Flört şiddetinde erken dönem uyumsuz şemalar, kişilerarası duygu düzenleme ve öz şefkatin rolü* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Barbalet, J. (2011). Emotions beyond regulation: Backgrounded emotions in science and trust. *Emotion Review*, 3(1), 36-43. <https://doi.org/10.1177/1754073910380968>.
- Barron, F. (1953). An ego-strength scale which predicts response to psychotherapy. *Journal of Consulting Psychology*, 17(5), 327-333.
- Başarıkan, R. ve Seki, T. (2022). Boşanma yaşantısı olan bireylerin yaşamda anlam ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri ile travma sonrası büyümeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(1), 258-269. <https://doi.org/10.33206/mjss.1166664>.
- Boals, A. (2023). Illusory posttraumatic growth is common, but genuine posttraumatic growth is rare: A critical review and suggestions for a path forward. *Clinical Psychology Review*, 103, 102301.
- Boullier, M., & Blair, M. (2018). Adverse childhood experiences. *Paediatrics and Child Health*, 28(3), 132-137.
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: retrospect and prospect. *American journal of Orthopsychiatry*, 52(4), 664. <https://doi/10.1111/j.1939-0025.1982.tb01456.x>.
- Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss* (79. Basım). Random House.
- Brandt, S. ve Rudden, M. (2020). A psychoanalytic perspective on victims of domestic violence and coercive control. *International Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 17(3), 215-231. <https://doi.org/10.1002/aps.1671>.
- Brewin, C. R. (2011). The nature and significance of memory disturbance in posttraumatic stress disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 7, 203-227. <https://doi.org/10.1146/-032210-104544>.
- Buğa, D. (2021). *Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadelenin değerlendirilmesi ve haritalandırılması* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Calhoun, L. G. ve Tedeschi, R. G. (1998). Posttraumatic growth: Future directions. İçinde L.G Calhoun ve R.G. Tedeschi (Eds.), *Posttraumatic growth*. (1. Basım, s. 217-240). Routledge.
- Calhoun, L. G. ve Tedeschi, R. G. (1999). *Facilitating posttraumatic growth: A clinician's guide*. (1. Basım). Routledge.
- Calhoun, L. G. ve Tedeschi, R. G. (2013). *Posttraumatic growth in clinical practice* (1. Basım). Routledge.
- Calhoun, L. G. ve Tedeschi, R. G. (Eds.). (2014). *Handbook of posttraumatic growth: Research and practice* (1. Basım). Routledge.
- Campos, J. J., Walle, E. A., Dahl, A. ve Main, A. (2011). Reconceptualizing emotion regulation. *Emotion review*, 3(1), 26-35. <https://doi.org/10.1177/1754073910380975>
- Ceco, E. (2018). *Yakın partner şiddetine maruz bırakılan kadınlarda travma sonrası büyüme ve psikolojik iyi oluşun incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Okan Üniversitesi.
- Ceylan, M. (2020). *Şiddete maruz kalan evli ve boşanmış kadınlarda travma sonrası büyümenin aracı değişkenlerle yordanması* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Ankara Üniversitesi.

- Ceylan, M. ve Kışlak, Ş. Posttraumatic Growth in Battered Women and the Reflection of Violence on Post-Divorce Growth: A Systematic Review. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 16(4), 740-752.
- Chalk, H.M., Barlett D.P., & Barlett, N.D. (2019). Disability self-identification and well-being in emerging adults. *Emerging Adulthood*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/2167696818812604>.
- Chan, C. S. ve Rhodes, J. E. (2013). Religious coping, posttraumatic stress, psychological distress, and posttraumatic growth among female survivors four years after Hurricane Katrina. *Journal of Traumatic Stress*, 26(2), 257-265. <https://doi.org/10.1002/jts.21801>.
- Clarkin, J. F., Kernberg, O. F. ve Yeomans, F. E. (2012). *Borderline kişiliğin psikoterapisi* (1. Basım). (M. K. Helvacıoğlu, Çev.). Kocaeli: Psikoterapi Enstitüsü Yayınları.
- Clarkin, J. F., Foelsch, P. A. ve Kernberg, O. F. (1995). *The inventory of personality organization (IPO)*. [Basılmamış Makale Taslağı]. New York: Weill Medical College of Cornell University.
- Clements, C. M., Sabourin, C. M. ve Spiby, L. (2004). Dysphoria and hopelessness following battering: The role of perceived control, coping, and self-esteem. *Journal of Family Violence*, 19(1), 25-36.
- Cobb, A. R., Tedeschi, R. G., Calhoun, L. G. ve Cann, A. (2006). Correlates of posttraumatic growth in survivors of intimate partner violence. *Journal of Traumatic Stress: Official Publication of the International Society for Traumatic Stress Studies*, 19(6), 895-903. <https://doi.org/10.1002/jts.20171>.
- Cohen, S., Kamarck, T. ve Mermelstein, R. (1983). A global measure of perceived stress. *Journal of Health and Social Behavior*, 24(4), 385-396. <https://doi.org/10.2307/2136404>.
- Conway, M. A., Singer, J. A., & Tagini, A. (2004). The self and autobiographical memory: Correspondence and coherence. *Social Cognition*, 22(5), 491-529. <https://doi.org/10.1521/soco.22.5.491.50768>.
- Costa, P., Zonderman, A. ve McRae, R. (1987). Longitudinal analysis of psychological well-being in a national sample: stability in neuroticism, extraversion, and openness. *Psychology and Aging*, 42(1), 144-149. <https://doi.org/10.1093/geronj/42.1.50>.
- Crowell, S. E., Beauchaine, T. P. ve Linehan, M. M. (2009). A biosocial developmental model of borderline personality: elaborating and extending Linehan's theory. *Psychological Bulletin*, 135(3), 495-510. <https://doi/10.1037/a0015616>.
- Çakır Koçak, Y. ve Öztürk Can, H. (2019). Flört şiddeti: Tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. *Türkiye Klinikleri Obstetric-women's Health and Diseases Nursing-Special Topics*, 5(3), 43-53.
- Çetin, F., Yeloğlu, H. O. ve Basım, H. N. (2015). Psikolojik dayanıklılığın açıklanmasında beş faktör kişilik özelliklerinin rolü: Bir kanonik ilişki analizi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 30(75), 81-92.
- DeNeve, K. M. ve Cooper, H. (1998). The happy personality: a meta-analysis of 137 personality traits and subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 124(2), 197-229. <https://doi/10.1037/0033-2909.124.2.197>.
- DeRoon-Cassini, T. A., de St Aubin, E., Valvano, A., Hastings, J. ve Horn, P. (2009). Psychological well-being after spinal cord injury: perception of loss and meaning making. *Rehabilitation Psychology*, 54(3), 306-314. <https://doi/10.1037/a0016545>.
- Duan, W., Guo, P. ve Gan, P. (2015). Relationships among trait resilience, virtues, post-traumatic stress disorder, and post-traumatic growth. *PloS one*, 10(5), e0125707. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0125707>.
- Dürü, Ç. (2006). *Travma sonrası stres belirtileri ve travma sonrası büyümenin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi ve bir model önerisi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.

- Eker, D. ve Arkar, H. (1995). Çok boyutlu algılanan sosyal destek ölçeğinin faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirliği. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10(34), 45-55.
- Else-Quest, N. M. ve Hyde, J. S. (2021). *Kadın psikolojisi ve toplumsal cinsiyet: İnsan deneyiminin yarısı ve daha fazlası*. (Ş. Türk, Çev. Ed. 1. Basım). İstanbul: Nobel.
- Erbaş, Ş. S. (2019). *Benlik saygısı ve ego gücünün problem çözme becerisi ile ilişkisinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Beykent Üniversitesi.
- Erkuş, A. (1994). Psikolojik Terimler Sözlüğü. Doruk Yayınları, Ankara.
- Ersan, C. (2017). *Okul öncesi dönem çocuklarının saldırganlık düzeylerinin duygu ifade etme ve duygu düzenleme açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Eskin, M., Harlak, H., Demirkıran, F. ve Dereboy, Ç. (2013). Algılanan Stres Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Güvenirlilik ve Geçerlik Analizi. *New Symposium Journal*, 51(3),132-140.
- Ezerbolat, M. ve Özpolat, A. G. Y. (2016). Travma sonrası büyüme: travmaya iyi yanından bakmak. *Kriz Dergisi*, 24(1), 1-10. https://doi.org/10.1501/Kriz_0000000353.
- Fariz, S., Kadakal, A. ve Fariz, G. (2021). Pandemi sürecinde sağlık çalışanlarında travma sonrası büyümenin stresle başa çıkma ve algılanan sosyal destek açısından yordanması. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(3), 292-301. <https://doi.org/10.53424/balikesirsbd.947458>.
- Fonagy, P., & Luyten, P. (2009). A developmental, mentalization-based approach to the understanding and treatment of borderline personality disorder. *Development and Psychopathology*, 21(4), 1355-1381. <https://doi.org/10.1017/S0954579409990198>.
- Frazier, P., Tennen, H., Gavian, M., Park, C., Tomich, P., & Tashiro, T. (2009). Does Self-Reported Posttraumatic Growth Reflect Genuine Positive Change? *Psychological Science*, 20(7), 912–919.
- Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., & Marks, J. S. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American Journal of Preventive Medicine*, 14(4), 245-258.
- Fonagy, P. (2000). Attachment and borderline personality disorder. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 48(4), 1129-1146. <https://doi.org/10.1177/00030651000480040701>.
- Forber-Pratt, A. J., Lyew, D. A., Mueller, C., & Samples, L. B. (2017). Disability identity development: A systematic review of the literature. *Rehabilitation Psychology*, 62, 198– 207.
- Freud, S. (1927). The ego and the id. Honolulu, HI: Hogarth Press.
- Frazier, P., Conlon, A. ve Glaser, T. (2001). Positive and negative life changes following sexual assault. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 69(6), 1048-1055. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.69.6.1048>.
- Gable, S. L. ve Reis, H. T. (2010). Good news! Capitalizing on positive events in an interpersonal context. İçinde M. P. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology*, Vol 42. (pp. 195–257). San Diego, CA, US: Academic Press. [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(10\)42004-3](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(10)42004-3).
- Gottesman, I. I. (1959). More construct validation of the ego-strength scale. *Journal of Consulting Psychology*, 4, 342-346. <https://doi.org/10.1037/h0038904>.
- Gökdağ, C. (2021). How does interpersonal emotion regulation explain psychological distress? The roles of attachment style and social support. *Personality and Individual Differences*, 176, 110763. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110763>.

- Gökmen, G. ve Deniz, M. E. (2020). Travma sonrası büyümenin yordayıcıları olarak öz-anlayış ve affetme. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 72-93.
- Güler, N., Tel, H. ve Tuncay, F. Ö. (2005). Kadının aile içinde yaşanan şiddete bakışı. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 27(2), 51-56.
- Güngör, R. (2023). *Şiddete maruz kalan kadınların olayların etkisi ile ontolojik iyi oluş ve travma sonrası büyüme arasındaki ilişkide stresle başa çıkma rolünün aracı etkisi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi]. Rumeli Üniversitesi.
- Hawley, C. A. ve Joseph, S. (2008). Predictors of positive growth after traumatic brain injury: A longitudinal study. *Brain Injury*, 22(5), 427-435.
- Heise, L., Ellsberg, M., & Gottmoeller, M. (2002). A global overview of gender-based violence. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*, 78, S5-S14.
- Helgeson, V. S., Reynolds, K. A. ve Tomich, P. L. (2006). A meta-analytic review of benefit finding and growth. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 74(5), 797-816. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.74.5.797>.
- Hemenway D, Solnick S. ve Carter J. (1994). Child rearing violence. *Child Abuse Negl*, 18, 1011-1020. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(94\)90126-0](https://doi.org/10.1016/0145-2134(94)90126-0).
- Herman, J.L. (2007). *Travma ve İyileşme* (7.Baskı) (T. Tosun, Çev). Literatür Yayınları. (1992).
- Hobfoll, S. E., Canetti-Nisim, D., Johnson, R. J., Palmieri, P. A., Varley, J., Galea, S., & Shalev, Y. (2007). Refining our understanding of traumatic growth in the context of terrorism: Moving from meaning cognitions to doing what is meaningful. *Applied Psychology*, 56(3), 345-366. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.2007.00292.x>
- Hofmann, S. (2014). Interpersonal emotion regulation model of mood and anxiety disorders. *Cognitive Therapy and Research*, 38(5), 483-492. <https://doi.org/10.1007/s10608-014-9620-1>.
- Hofmann S. G., Carpenter J. K. ve Curtiss J. (2016). Interpersonal Emotion Regulation Questionnaire (IERQ): Scale development and psychometric characteristics. *Cognitive Therapy and Research*, 40(3), 341-356. <https://doi.org/10.1007/s10608-016-9756-2>.
- Horzum, M. B., Ayas, T. ve Padır, M. A. (2017). Beş faktör kişilik ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması adaptation of big five personality traits scale to Turkish culture. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 398-408. <https://doi.org/10.19126/suje.298430>.
- Jim, H. S. ve Jacobsen, P. B. (2008). Posttraumatic stress and posttraumatic growth in cancer survivorship: a review. *The Cancer Journal*, 14(6), 414-419. <https://doi.org/10.1097/PPO.0b013e31818d8963>.
- İlk, G. ve Bilge, Y. (2020). Borderline kişilik bozukluğu ve duygu düzenleme güçlüğü. *Turkish Studies-Social Sciences*. 15(6), 2991-3012. <https://doi.org/10.47356/TurkishStudies.44179>.
- İnci, F. ve Boztepe, H. (2013). Post traumatic growth: if something not killing could be strengthened?. *Journal of Psychiatric Nursing*, 4(2).
- Kadın Dayanışma Vakfı. (2017). *Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Mekanizmaları İzleme Raporu*. <https://ab-ilan.com/wp-content/uploads/2017/10/izleme-rapor-2.compressed.pdf>. Erişim tarihi:2023
- Kappas, A. (2011). Emotion and regulation are one! *Emotion Review*, 3(1), 17-25. <https://doi.org/10.1177/1754073910380971>.
- Karakaya, B. (2023). *Obsesif kompulsif bozukluk hastalarında çocukluk çağı travması yüksek ve düşük olan bireylerin psikodinamik açıdan değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Bilim Üniversitesi.

- Kardaş, F. ve Tanhan, F. (2018). Van depremini yaşayan üniversite öğrencilerinin travma sonrası stres, travma sonrası büyüme ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-36. <http://doi.org/10.23891/efdyu.2018.60>.
- Kernberg, O. F. (2004). Borderline personality disorder and borderline personality organization: Psychopathology and psychotherapy. *Handbook of personality disorders: Theory and practice*, 15, 92-119.
- Kernberg, O. (1967). Borderline personality organization. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 15(3), 641-685. <https://doi.org/10.1177/000306516701500309>.
- Kınalı, H. (2020). *Türk gemiadamlarının ruh sağlığı durumlarının analizi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Kira, I. A., Aboumediene, S., Ashby, J. S., Odenat, L., Mohanesh, J. ve Alamia, H. (2013). The dynamics of posttraumatic growth across different trauma types in a Palestinian sample. *Journal of Loss and Trauma*, 18(2), 120-139. <https://doi.org/10.1080/15325024.2012.679129>.
- Koç, M. S., Aka, B. T., Doğruyol, B., Curtiss, J., Carpenter, J. K. ve Hofmann, S. G. (2019). Psychometric properties of the Turkish version of the interpersonal emotion regulation questionnaire (IERQ). *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 41, 294-303. <https://doi.org/10.1007/s10862-019-09732-3>.
- Kuijpers, K. F., van der Knaap, L. M. ve Lodewijks, I. A. (2011). Victims' influence on intimate partner violence revictimization: A systematic review of prospective evidence. *Trauma, Violence, & Abuse*, 12(4), 198-219. <https://doi.org/10.1177/1524838011416378>.
- Kunst, M. J. J. (2011). Affective personality type, post-traumatic stress disorder symptom severity and post-traumatic growth in victims of violence. *Stress and Health*, 27(1), 42-51. <https://doi.org/10.1002/smi.1318>.
- Kurt, E., Yorguner Küpeli, N., Sönmez, E., Bulut, N. S. ve Akvardar, Y. (2018). Psikiyatri polikliniğine başvuran kadınlarda aile içi şiddet yaşantısı. *Arch Neuropsychiatry*, 55, 22-80. <https://doi.org/10.29399/npa.14812>.
- Larsen, S. E. ve Berenbaum, H. (2015). Are specific emotion regulation strategies differentially associated with posttraumatic growth versus stress? *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 24(7), 794-808. <https://doi.org/10.1080/10926771.2015.1062451>.
- Lazarus, R. S. ve Folkman, S. (1984). *Stress, appraisal, and coping* (1. Basım). Springer publishing company.
- Linley, P. A. ve Joseph, S. (2004). Positive change following trauma and adversity: A review. *Journal of Traumatic Stress: Official publication of the international society for traumatic stress studies*, 17(1), 11-21. <https://doi.org/10.1023/B:JOTS.0000014671.27856.7e>.
- Liu, D. Y., Strube, M. J. ve Thompson, R. J. (2021). Interpersonal emotion regulation: An experience sampling study. *Affective Science*, 2(3), 273-288. <https://doi.org/10.1007%2Fs42761-021-00044-y>.
- Maercker, A., & Zoellner, T. (2004). The Janus face of self-perceived growth: Toward a two-component model of posttraumatic growth. *Psychological Inquiry*, 15(1), 41-48.
- Marin, K. A., ve Shkreli, A. (2019). An examination of trauma narratives: Narrative rumination, self-reflection, and identity in young adulthood. *Journal of Adolescence*, 76, 139–151. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.08.007>.
- Marroquín, B. (2011). Interpersonal emotion regulation as a mechanism of social support in depression. *Clinical Psychology Review*, 31(8), 1276-1290. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2011.09.005>.
- Marshall, L. L. (1992). Development of the severity of violence against women scales. *Journal of Family Violence*, 7, 103-121.

- Mason, A. E., Adler, J. M., Puterman, E., Lakmazaheri, A., Brucker, M., Aschbacher, K., & Epel, E. S. (2019). Stress resilience: Narrative identity may buffer the longitudinal effects of chronic caregiving stress on mental health and telomere shortening. *Brain, Behavior, and Immunity*, 77, 101-109. <https://doi.org/10.1016/j.bbi.2018.12.010>.
- Masterson, J. F. (1976). *Psychotherapy of the borderline adult: A developmental approach* (1. Basım). New York: Brunner/ Mazel.
- McWilliams, N. (2009). *Psikanalitik tam klinik süreç içinde kişilik yapısını anlamak* (2. Basım). (E. Kalem, 2009, Çev.). İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları (orijinal eserin basım tarihi 1994, 3. Basım).
- Min, J. A., Yoon, S., Lee, C. U., Chae, J. H., Lee, C., Song, K. Y. ve Kim, T. S. (2013). Psychological resilience contributes to low emotional distress in cancer patients. *Supportive Care in Cancer*, 21, 2469-2476.
- Mitchell, R. E. ve Hodson, C. A. (1983). Coping with domestic violence: Social support and psychological health among battered women. *American Journal of Community Psychology*, 11(6), 629-654.
- Mor Çatı. (2019). Yıllık Faaliyet Raporu. <https://morcati.org.tr/wp-content/uploads/2020/06/morcati-faaliyet-raporu-2019.pdf>. Erişim tarihi: 20 Ekim 2023
- Neugebauer, R. (2000). Research on intergenerational transmission of violence: the next generation. *The Lancet*, 355(9210), 1116-1117. <https://doi.org/0005531.200004010.00005>.
- Organization for Economic Cooperation and Development (2019). *Social Institutions and Gender Index-Country Profile-Turkey*. OECD sitesinden alınmıştır: <https://www.genderindex.org/wp-content/uploads/files/datasheets/2019/TR.pdf>.
- Öz, F. ve Bahadır Yılmaz, E. (2009). Ruh sağlığının korunmasında önemli bir kavram: Psikolojik sağlamlık. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 16(3), 82-89.
- Öztürk, A. B. (2014). *Erkeklik ve kadına yönelik aile içi şiddet: eşine şiddet uygulayan erkekler*. [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Page, A. Z. ve İnce, M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22), 81-94.
- Park, C. L., Cohen, L. H., & Murch, R. L. (1996). Assessment and prediction of stress-related growth. *Journal of personality*, 64(1), 71-105.
- Phipps, A., & Young, I. (2015). Neoliberalisation and 'lad cultures' in higher education. *Sociology*, 49(2), 305-322.
- Piskin, M. (1996). *Self-esteem and locus of control of secondary school children both in England and Turkey* (1. Basım). University of Leicester (United Kingdom).
- Pluess, M. ve Belsky, J. (2013). Vantage sensitivity: individual differences in response to positive experiences. *Psychological Bulletin*, 139(4), 901-916. <http://doi.org/10.1037/a0030196>.
- Prati, G. ve Pietrantonio, L. (2009). Optimism, social support, and coping strategies as factors contributing to posttraumatic growth: A meta-analysis. *Journal of Loss and Trauma*, 14(5), 364-388. <https://doi.org/10.1080/15325020902724271>.
- Pulat, F. (2019). Aktarım odaklı psikoterapinin borderline patolojilere bakışı. *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, 2(3), 117-130.
- Ramos, C. ve Leal, I. P. (2013). Posttraumatic growth in the aftermath of trauma: A literature review about related factors and application contexts. *Psychology, Community & Health*, 2(1), 43-54. <https://doi.org/10.5964/pch.v2i1.39>.
- Ruiz-Pérez, I. ve Plazaola-Castaño, J. (2005). Intimate partner violence and mental health consequences in women attending family practice in Spain. *Psychosomatic Medicine*, 67(5), 791-797. <https://doi.org/10.1097/01.psy.0000181269.11979.cd>.

- Rosenbach, C. ve Renneberg, B. (2008). Positive change after severe burn injuries. *Journal of Burn Care & Research*, 29(4), 638-643. <https://doi.org/10.1097/BCR.0b013e31817de275>.
- Salsman, J. M. (2006). *Posttraumatic growth and PTSD symptomatology among colorectal cancer survivors: The impact of emotional expression and cognitive processing* [Yayınlanmamış Doktora Tezi]. University of Kentucky: Lexington.
- Seçim, G. (2020). Bilişsel esneklik ve duygu düzenleme özelliklerinin psikolojik sağlamlık üzerine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18(2), 505-524.
- Seligman, M. E. (2011). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being* (1. Basım). New York: Simon and Schuster.
- Sen, S. ve Bolsoy, N. (2017). Violence against women: Prevalence and risk factors in Turkish sample. *BMC Women's Health*, 17(1), 2-9. <https://doi.org/10.1186/s12905-017-0454-3>
- Serin, S. (2016). *Eş şiddetine maruz kalıp sığınma evinde kalan kadınlarda bağlanma, başa çıkma ve ruhsal travma arasındaki ilişki* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kocaeli Üniversitesi.
- Sezgin, H. (2007). *Partneri tarafından şiddet görmüş ve kadın sığınma evinde barınan kadınların kullandıkları baş etme yöntemleri ile algıladıkları sosyal desteğin ruhsal sağlıkları ile ilişkisinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Shakespeare-Finch, J. ve Barrington, A. J. (2012). Behavioural changes add validity to the construct of posttraumatic growth. *Journal of Traumatic Stress*, 25, 433-439. <https://doi.org/10.1002/jts.21730>.
- Sheikh, A. I. (2008). Posttraumatic growth in trauma survivors: Implications for practice. *Counselling Psychology Quarterly*, 21(1), 85-97. <https://doi.org/10.1080/09515070801896186>.
- Skosnik, P. D., Chatterton, R. T., & Swisher, T. (2000). Modulation of attentional inhibition by norepinephrine and cortisol after psychological stress. *International Journal of Psychophysiology*, 36, 59-68.
- Solomon, Z. ve Dekel, R. (2007). Posttraumatic stress disorder and posttraumatic growth among Israeli ex-pows. *Journal of Traumatic Stress: Official Publication of the International Society for Traumatic Stress Studies*, 20(3), 303-312. <https://doi.org/10.1002/jts.20216>.
- Splevins, K., Cohen, K., Bowley, J. ve Joseph, S. (2010). The theories of posttraumatic growth: Cross-cultural perspectives. *Journal of Loss and Trauma*, 15(3), 259-277. <https://doi.org/10.1080/15325020903382111>.
- Stets, J. E. ve Burke, P. J. (2014). Self-esteem and identities. *Sociological perspectives*, 57(4), 409-433. <https://doi.org/10.1177/0731121414536141>.
- Sungur, G. (2015). The effect of online self-esteem and awareness training program on university students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 197, 476-481. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.07.171>.
- Şahin, D.(2009). *Kişilik Bozuklukları*. Erişim Adresi: https://www.tavsiyeediyorum.com/makale_3940.htm. Erişim Tarihi: 5 Ekim 2023.
- Şahin, Z. (2018). *Aile içi şiddet maduru olan kadınlarda kendilik algısı, psikopatoloji ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Işık Üniversitesi.
- Şenel, D. (2018). Eğitim seviyelerine göre şiddete maruz kalan kadınlar üzerine bir araştırma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(82), 747-765.
- Şimşir, Z. (2017). *Savaş travma sonrası büyüme, değerler ve algılanan sosyal destek arasındaki yordayıcı ilişkiler* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Tedeschi, R. G. (1999). Violence transformed: Posttraumatic growth in survivors and their societies. *Aggression and Violent Behavior*, 4(3), 319-341. [https://doi.org/10.1016/S1359-1789\(98\)00005-6](https://doi.org/10.1016/S1359-1789(98)00005-6).
- Tedeschi, R. G. ve Calhoun, L. G. (2004). Posttraumatic growth: Conceptual foundations and empirical evidence. *Psychological Inquiry*, 15(1), 1-18. https://doi.org/10.1207/s15327965pli1501_01.
- Tedeschi, R. G. ve Calhoun, L. G. (1995). *Trauma and transformation: Growing in the aftermath of suffering*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Tedeschi, R. G. ve Calhoun, L. G. (1996). The posttraumatic growth inventory: Measuring the positive legacy of trauma. *Journal of Traumatic Stress*, 9(3), 455-471.
- Tedeschi, R. G., Park, C. L. ve Calhoun, L. G. (1998). Posttraumatic growth: Conceptual issues. İçinde I.B. Weiner (Ed.), *Posttraumatic growth: Positive changes in the aftermath of crisis* (ss. 1-23). Lawrence Erlbaum Associates Publisher.
- Tedeschi, R. G., Shakespeare-Finch, J., Taku, K. ve Calhoun, L. G. (2018). *Posttraumatic growth: Theory, research, and applications*. (1. Basım). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315527451>.
- Top, E. G. (2021). *Covid 19 pandemisi sürecinde bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve kişilik özelliklerinin travma sonrası büyüme etkileri* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Tuz, C., Öksüz, M. E. ve Tekiner, A. S. (2015). Kadına yönelik şiddet derecelendirme ölçeği ve mağdurların cinsel deneyimleri ölçeği Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenilirliği. *Eurasian Journal of Family Medicine*, 4(2), 83-89.
- Ulloa, E., Guzman, M. L., Salazar, M. ve Cala, C. (2016). Posttraumatic growth and sexual violence: A literature review. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 25(3), 286-304. <https://doi.org/10.1080/10926771.2015.1079286>
- Uzun, E. (2021). *Kişilerarası duygu düzenleme stratejileri stresle başa çıkma tarzları ile kaygı ve depresyon arasındaki ilişkiler* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Kent Üniversitesi.
- Ülbe, S. ve Kartal, M. (2019). Kaza ve yaralanmalardan sonra travma sonrası gelişim. *Türkiye Klinikleri Psychology-Special Topics*, 4(1), 47-57.
- Walker, L. E. (2009). *The battered woman syndrome* (3. Basım). Springer Publishing Company.
- Wang, J. L., Zhang, D. J. ve Zimmerman, M. A. (2015). Resilience theory and its implications for Chinese adolescents. *Psychological Reports*, 117(2), 354-375. <https://doi.org/10.2466/16.17.PRo.117c21z8>.
- Weiss, T. (2004). Correlates of posttraumatic growth in husbands of breast cancer survivors. *Psycho-Oncology: Journal of the Psychological, Social and Behavioral Dimensions of Cancer*, 13(4), 260-268. <https://doi.org/10.1002/pon.735>.
- Weiss, T. ve Berger, R. (2010). *Posttraumatic growth and culturally competent practice: Lessons learned from around the globe* (1. Basım). John Wiley & Sons.
- Westphal, M. ve Bonanno, G. A. (2007). Posttraumatic growth and resilience to trauma: Different sides of the same coin or different coins?. *Applied Psychology*, 56(3), 417-427. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.2007.00298.x>.
- Wild, N. D. ve Paivio, S. C. (2004). Psychological adjustment, coping, and emotion regulation as predictors of posttraumatic growth. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 8(4), 97-122. https://doi.org/10.1300/J146v08n04_05.
- Williams, W. C., Morelli, S. A., Ong, D. C. ve Zaki, J. (2018). Interpersonal emotion regulation: Implications for affiliation, perceived support, relationships, and well-being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 115(2), 224-254. <https://doi.org/10.1037/pspi0000132>.

- World Health Organization. (1996). *Violence against women*. Geneva
- World Health Organization. (2013). *Responding to intimate partner violence and sexual violence against women: WHO Clinical and Policy Guidelines*. World Health Organization.
- World Health Organization. (2019). *RESPECT women: Preventing violence against women*. World Health Organization.
- World Health Organization. (2021). *Violence against women prevalence estimates, 2018: global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women*. World Health Organization.
- Yanikkerem, E., Sevil, Ü., Yüksel, D. ve Kitapçioğlu, G. (2007). Gebe bir kadının hissettikleri “Korkuyorum”. *Jinekoloji ve Obstetrik Dergisi*, 21(2), 109-111.
- Yardım, H. ve Demir, M. (2022). Romantik ilişkilerde algılanan sosyal destek, bağlanma ve kadına yönelik şiddet tutumu. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 67-79.
- Yetim, D. ve Şahin, E. M. (2008). Aile hekimliğinde kadına yönelik şiddete yaklaşım. *Aile Hekimliği Dergisi*, 2(2), 48-53.
- Yıldırım, G.C., G. ve Yüksel, S. (2021). Kişilik Organizasyonları Envanteri'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışması. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 3(2), 45-56. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-09-56-01>.
- Yıldırım İ. (1996). Eşi dayak atan evli bireylerin özellikleri. *3P Dergisi*, 4(2), 108-115.
- Yıldırım S. ve Terzioğlu F. (2018). Şiddetin Farklı Bir Yüzü: Flört Şiddeti, Etkileri ve Etkileyen Faktörler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 21(4), 285-92.
- Yılmaz, G. (2023). *Flört şiddetine maruz bırakılan üniversite öğrencisi kadınlarında travma sonrası stres belirtileri ve travma sonrası büyüme* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Kent Üniversitesi.
- Yılmaz, B. ve Karaboğa, I. (2013). *Şiddete Maruz Kalma Bilgi Formu* [Yayınlanmamış Raporu].
- Yıldız, M. (2021). *Üniversite öğrencilerinde travma sonrası büyümenin yordanmasında bağlanma ve bilişsel duygu düzenlemenin rolü* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hasan Kalyoncu Üniversitesi.
- Yüksel, M. Y., Saruhan, V. ve Keçeci, B. (2021). Psikolojik Sağlamlığın Duygusal Zeka ve Kişilerarası Duygu Düzenleme Açısından İncelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 53(53), 141-156. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.718932>.
- Zaki, J. ve Williams, W. C. (2013). Interpersonal emotion regulation. *Emotion*, 13(5), 803–810. <http://doi.org/10.1037/a0033839>.
- Zoellner, T. ve Maercker, A. (2006). Posttraumatic growth in clinical psychology—A critical review and introduction of a two-component model. *Clinical Psychology Review*, 26(5), 626-653. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2006.01.008>.

Exploring the Posttraumatic Growth in Women Exposed to Violence by Their Partners in terms of Related Variables

Summary

Violence against women is a universal public health problem with serious short- and long-term negative consequences (W.H.O., 2013). Violence, especially in an intimate relationship, is a severe traumatic experience that mainly stems from the gender inequality created by gender stereotype roles (Else Quest and Hyde, 2021; Öztürk, 2014; Page and İnce, 2008; Walker, 2009; Yetim and Şahin, 2008). It is known that approximately 30% of women in the world are subjected to physical and/or sexual violence by their intimate partners. Furthermore, statistical studies show that 38% of all women are murdered by their intimate partners (WHO, 2013). The literature regarding violence against women focuses mainly on the negative consequences of violence, such as PTSD and depression (Almış et al., 2018; Else-Quest and Hyde, 2021; Kurt et al., 2018; WHO, 2013, 2019). However, there are relatively fewer studies in the literature focusing on the post-traumatic growth of those women (e.g., Serin, 2016; Sezgin, 2007).

In the present study, correlational and predictive relationships between post-traumatic growth of women who were exposed to physical and/or sexual violence and the severity of trauma, perceived general stress level, interpersonal emotion regulation, and neurotic personality organization from a psychodynamic perspective within Kernberg's theoretical framework were explored. Furthermore, participant groups with neurotic and borderline personality organization were compared in terms of the mentioned study variables for exploratory purposes.

The results revealed that only perceived general stress level and interpersonal emotion regulation skills significantly predicted posttraumatic growth. Moreover, the results yielded that there was a significant negative relationship between posttraumatic growth and identity diffusion. Furthermore, it was found that the severity of violence, general stress level, and interpersonal emotion regulation scores of the participants with borderline personality organization were significantly higher than those of the neurotic ones. These results were secondarily compatible with those of the relevant studies in the literature. A series of studies focusing on violence against women emphasizes the importance of social support for the well-being of these women (e.g., Aydöner, 2018; Mitchell and Hodson, 1983; Yardım and Demir, 2022). In the interpersonal emotion regulation process, the individual regulates his or her emotions through communication with other people; the existence of others helps the individual calm herself down (Balatekin, 2022; Hofmann et al., 2016). Thus, there are similarities between social support and the interpersonal emotion regulation process.

In line with our expectations and the newly developed post-traumatic growth model, which states that the emotional stress experienced by the individual during the post-traumatic growth process will gradually decrease (Tedeschi et al., 2018), perceived general stress was found to be a significant positive predictor of post-traumatic growth. To the best of our knowledge, the present study was the first one that explored the predictive power of general stress level on post-traumatic growth. Despite the lack of research on the mentioned topic, a series of studies in the literature indicate a positive relationship between resilience and post-traumatic growth (e.g., Basarıkan and Seki, 2022; Duan et al., 2015; Westphal and Bonanno, 2007). Individuals with high psychological resilience can cope better with stress, and their overall perception of stress is lower (Seligman, 2011; Wang et al., 2015). These literature findings support our results, albeit indirectly.

Individuals with borderline personality organization experience various problems in terms of identity integration (Cobb et al., 2006; İlk and Bilge, 2020) and emotion regulation (e.g., Seçim, 2020), and need the existence of others to regulate their emotions (APA, 2013; Crowell et. al., 2009). Furthermore, their stress tolerance is low (Acklin, 1993). They repeat the same suffering relationship patterns (McWilliams, 1994; Masterson, 1976). All these qualifications of people with borderline personality organizations seem compatible with the findings of the present study.

The present study is unique as it is the first study, to the best of our knowledge, that addresses the mentioned relationships. It was considered that studying the post-traumatic growth of those women was important both in terms of focusing on women's growth and development capacity rather than the psychopathologies caused by the mentioned severe trauma and in guiding social workers and clinicians working with domestic violence.